

A FOGYATÉKOSSÁGGAL ÉLŐ SZEMÉLYEK JOGAINAK ÉS MÉLTÓSÁGÁNAK VÉDEL-
MÉRŐL ÉS ELŐSEGÍTÉSÉRŐL SZÓLÓ, ÁTFOGÓ ÉS TELJES, NEMZETKÖZI EGYEZ-
MÉNY ELKÉSZÍTÉSÉÉRT FELELŐS AD HOC BIZOTTSÁG (NYOLCADIK ÜLÉSSZAK):

EGYEZMÉNYTERVEZET

A FOGYATÉKOSSÁGGAL ÉLŐ SZEMÉLYEK JOGAI RÓL (A)
ÉS OPCIONÁLIS JEGYZŐKÖNYV-TERVEZET (B)

Negyedik, javított változat, 2006. október 30.
(A szerkesztőbizottság kizárólagos használatára¹)

AD HOC COMMITTEE ON A COMPREHENSIVE AND INTEGRAL INTERNATIONAL
CONVENTION ON THE PROTECTION AND PROMOTION OF THE RIGHTS AND
DIGNITY OF PERSONS WITH DISABILITIES ON ITS EIGHTH SESSION

DRAFT CONVENTION

ON THE RIGHTS OF PERSONS WITH DISABILITIES
AND DRAFT OPTIONAL PROTOCOL

Fourth revised draft of 30 October 2006
[Fair copy for use of the drafting committee only]

A. Egyezménytervezet a Fogyaté- kossággal élő Személyek Jogairól

Preambulum

A jelen egyezményben részes felek

- (a) Felidézik az Egyesült Nemzetek Kartájában rögzített alapelveket, melyek a világon a szabadság, igazság és béke megalapozójaként tekintenek az emberi nem minden egyes tagjának veleszületett méltóságára és elidegeníthetetlen jogaira;
- (b) Elismerik, hogy az Egyesült Nemzetek az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozata és a nemzetközi Emberjogi Egyezmények értelmében – kimondta és elfogadta, hogy minden ember – bármilyen jellegű megkülönböztetés nélkül – jogosult az ezekben meghatározott jogokra és szabadságokra;
- (c) Megerősítik az összes emberi jogok és alapvető szabadságok egyetemes, oszthatatlan és egymással szorosan összefüggő voltát, valamint annak biztosítását, hogy a fogyatékossgal élő személyek jogaikat, kirekesztéstől mentesen, a legteljesebb mértékben gyakorolhassák;
- (d) A Gazdasági, Szociális és Kulturális Jogok Nemzetközi Egyezségokmánya, a Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmánya, a Nemzetközi Egyezmény a Faji Megkülönböztetés Valamennyi Fajtájának Kiküszöböléséért, az Egyezmény a Nőkkel Szembeni Hátrányos Megkülönböztetés Minden Formájának Megszüntetéséért, a Kínzás és más kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmód és büntetés elleni nemzetközi egyezmény, a Gyermeki Jogokért Egyezmény, valamint a Migráns Munkások és Családjuk Jogait Védő Nemzetközi Egyezmény;
- (e) Elismerik, hogy a *fogyatékossg* folyamatosan formálódó fogalom, mely a fogyatékossgal élő személyek, valamint az attitűdbeli, és környezeti akadályok interakciójának következménye, hiszen ezen akadályok gátolják a társadalomban történő teljes, hatékony, és egyenrangú részvételüket;
- (f) Elismerik a Fogyatékossgal élő Emberekért Világprogram és a fogyatékossgal élő emberek esélyegyenlőségét célzó alapelvek és törvényalkotási irányvonalak fontosságát, befolyásuk révén előmozdítják a törvényalkotás, a programok, tervezetek és akciótervek kidolgozását és értékelését regionális, országos és nemzetközi szinten egyaránt, a fogyatékossgal élő személyek esélyegyenlőségének további segítése céljából;
- (g) Hangsúlyozzák, hogy a fogyatékossgal kapcsolatos kérdések a fenntartható fejlődés stratégiai intézkedéseinek szerves részét képezik;

A. Draft convention on the rights of persons with disabilities

Preamble

The States Parties to the present Convention,

- (a) *Recalling* the principles proclaimed in the Charter of the United Nations which recognize the inherent dignity and worth and the equal and inalienable rights of all members of the human family as the foundation of freedom, justice and peace in the world,
- (b) *Recognizing* that the United Nations, in the Universal Declaration of Human Rights and in the International Covenants on Human Rights, has proclaimed and agreed that everyone is entitled to all the rights and freedoms set forth therein, without distinction of any kind,
- (c) *Reaffirming* the universality, indivisibility, interdependence and interrelatedness of all human rights and fundamental freedoms and the need for persons with disabilities to be guaranteed their full enjoyment without discrimination,
- (d) *Recalling* the International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights, the International Covenant on Civil and Political Rights, the International Convention on the Elimination of All Forms of Racial Discrimination, the Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination against Women, the Convention against Torture and Other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment or Punishment, the Convention on the Rights of the Child, and the International Convention on the Protection of the Rights of All Migrant Workers and Members of Their Families,
- (e) *Recognizing* that disability is an evolving concept and that disability results from the interaction between persons with impairments and attitudinal and environmental barriers that hinders their full and effective participation in society on an equal basis with others,
- (f) *Recognizing* the importance of the principles and policy guidelines contained in the World Programme of Action concerning Disabled Persons and in the Standard Rules on the Equalization of Opportunities for Persons with Disabilities in influencing the promotion, formulation and evaluation of the policies, plans, programmes and actions at the national, regional and international levels to further equalize opportunities for persons with disabilities,
- (g) *Emphasizing* the importance of mainstreaming disability issues as an integral part of relevant strategies of sustainable development,

- (h) Elismerik, hogy bármely személlyel szemben, a fogyatékoság alapján történő hátrányos megkülönböztetés az egyén veleszületett méltóságán tett erőszak;
- (i) Elismerik a fogyatékosággal élő személyek sokféleségét;
- (j) Elismerik a fogyatékosággal élő személyeknek, ideértve az intenzívebb segítséget igénylők emberi jogainak szükséges védelmét;
- (k) Tudatában vannak a ténynek, hogy – a különböző eszközök és vállalatok ellenére – a fogyatékosággal élő személyek továbbra is akadályokkal néznek szembe a társadalomban való egyenlő részvételük során, és emberi jogaik a világ minden táján sérülnek;
- (l) Felismerik a nemzetközi együttműködés fontosságát a fogyatékosággal élő személyek életkörülményeinek minden országban – különösképpen pedig a fejlődő országokban – történő szükségszerű javításához;
- (m) Felismerik a fogyatékosággal élő személyek értékes jelenlétét és közösségük általános jólétéhez, sokszínűségéhez való hozzájárulását. Valamint azt, hogy emberi-, és szabadságjogaik maximális élvezete és a társadalomban való teljes részvételük a társadalomhoz tartozás megerősödő érzését, valamint a társadalom jelentős humán, szociális és gazdasági fejlődését és a szegénység megszüntetését eredményezi;
- (n) Felismerik a fogyatékosággal élő személyek autonómiájának és függetlenségének fontosságát, így a szabad döntéshozatali jogát;
- (o) Figyelembe veszik, hogy a fogyatékosággal élő személyeket aktívan be kell vonni a különböző programokkal és politikával kapcsolatos döntéshozatali folyamatokba, különösen az őket közvetlenül érintőekbe;
- (p) Tudatában vannak annak is, milyen nehéz helyzetben vannak a megkülönböztetés eltérő formáinak – így faj, bőrszín, nem, nyelv, vallási hovatartozás, politikai vagy egyéb nézetek, nemzeti, etnikai vagy származásból adódó, tulajdonhoz, születéshez, életkorhoz, vagy egyéb státuszhoz kötődő megkülönböztetésnek – többszörösen kitett fogyatékosággal élő személyek;
- (q) Tudatában vannak, hogy a fogyatékosággal élő lányok és nők gyakran az erőszak, sérülés, testi sértés, zaklatás, elhanyagolás vagy hanyag bánásmód, bántalmazás és kizsákmányolás, a nemi hovatartozáson alapuló kizsákmányolást beleértve – nagyobb kockázatának vannak kitéve mind otthonukban, mind azon kívül;
- (r) Elismerik, hogy a fogyatékosággal élő gyermekek a többi gyermekkel azonos mértékben jogosultak az emberi-, és szabadságjogok élvezetére, s egyben emlékeztetik a Feleket az Egyezmény a Gyermek Jogaiért megrendelt kötelezettségeikre;
- (h) *Recognizing also* that discrimination against any person on the basis of disability is a violation of the inherent dignity and worth of the human person,
- (i) *Recognizing further* the diversity of persons with disabilities,
- (j) *Recognizing* the need to promote and protect the human rights of all persons with disabilities, including those who require more intensive support,
- (k) *Concerned* that, despite these various instruments and undertakings, persons with disabilities continue to face barriers in their participation as equal members of society and violations of their human rights in all parts of the world,
- (l) *Recognizing* the importance of international cooperation for improving the living conditions of persons with disabilities in every country, particularly in developing countries,
- (m) *Recognizing* the valued existing and potential contributions made by persons with disabilities to the overall well-being and diversity of their communities, and that the promotion of the full enjoyment by persons with disabilities of their human rights and fundamental freedoms and of full participation by persons with disabilities will result in their enhanced sense of belonging and in significant advances in the human, social and economic development of society and the eradication of poverty,
- (n) *Recognizing* the importance for persons with disabilities of their individual autonomy and independence, including the freedom to make their own choices,
- (o) *Considering* that persons with disabilities should have the opportunity to be actively involved in decision-making processes about policies and programmes, including those directly concerning them,
- (p) *Concerned* about the difficult conditions faced by persons with disabilities who are subject to multiple or aggravated forms of discrimination on the basis of race, colour, sex, language, religion, political or other opinion, national, ethnic, indigenous or social origin, property, birth, age or other status,
- (q) *Recognizing* that women and girls with disabilities are often at greater risk, both within and outside the home of violence, injury or abuse, neglect or negligent treatment, maltreatment or exploitation,
- (r) *Recognizing* that children with disabilities should have full enjoyment of all human rights and fundamental freedoms on an equal basis with other children, and recalling obligations to that end undertaken by States Parties to the Convention on the Rights of the Child,

- (s) A fogyatékkal élő személyek emberi-, és szabadságjogainak maximális élvezetért tett mindennemű erőfeszítés kapcsán hangsúlyozzák a női-férfi perspektíva tekintetbe vételét;
- (t) Hangsúlyozzák, hogy a fogyatékkal élő személyek többsége szegénységben él, tehát meg kell vizsgálni a szegénység fogyatékkal élő személyekre gyakorolt negatív hatását;
- (u) Szem előtt tartják, hogy az Egyesült Nemzetek Kartájában lefektetett célok és alapelvek tiszteletben tartása a béke és biztonság alapfeltétele, és az emberi jogok betartását segítő jogi eszközök használata elengedhetetlen a fogyatékkal élő személyek teljes körű védelméhez, különösen fegyveres összetűzések és idegen megszállás alkalmával;
- (v) A fogyatékkal élő személyek alapvető emberi-, és szabadságjogainak érvényesítése során hangsúlyozzák a fizikai, társadalmi, gazdasági és kulturális környezet, valamint az egészség és oktatás, ill. az információszerezés és a kommunikáció akadálymentességének fontosságát;
- (w) Tekintetbe veszik, hogy az egyénnek vannak kötelezettségei a többi emberrel és a társadalommal szemben, és az ő felelősségi körébe tartozik, hogy törekedjen elősegíteni és betartani a Nemzetközi Emberi Jogi Kódex által elismert jogokat;
- (x) Meggyőződésük, hogy a társadalom természetes alapvető egysége a család, amely jogosult a társadalom és az állam védelmére. A fogyatékkal élő személyek, és családtagjaik számára biztosítani kell a teljes körű társadalmi részvételhez és jogaik maximális élvezetéhez szükséges segítséget, információt és szolgáltatásokat;
- (y) Meggyőződésük, hogy egy átfogó és átfogó nemzetközi egyezmény, amely elősegíti és védelmezi a fogyatékkal élő személyek méltóságát, és emberi jogainak szabad gyakorlását nagyban hozzájárul a fogyatékkal élő személyek társadalmi hátrányainak megszüntetéséhez, és elősegíti a civil, a politikai, a gazdasági, szociális, és kulturális élet területén történő, egyenlő részvételüket a fejlett, és a fejlődő országokban egyaránt.
- (s) *Emphasizing* the need to incorporate a gender perspective in all efforts to promote the full enjoyment of human rights and fundamental freedoms by persons with disabilities,
- (t) *Highlighting* the fact that the majority of persons with disabilities live in conditions of poverty, and in this regard recognizing the critical need to address the negative impact of poverty on persons with disabilities,
- (u) *Bearing in mind* that conditions of peace and security based on full respect for the purposes and principles contained in the Charter of the United Nations and observance of applicable human rights instruments are indispensable for the full protection of persons with disabilities, in particular during armed conflicts and foreign occupation,
- (v) *Recognizing* the importance of accessibility to the physical, social, economic and cultural environment, to health and education and to information and communication, in enabling persons with disabilities to fully enjoy all human rights and fundamental freedoms,
- (w) *Realizing* that the individual, having duties to other individuals and to the community to which he or she belongs, is under a responsibility to strive for the promotion and observance of the rights recognized in the International Bill of Human Rights,
- (x) *Convinced* that the family is the natural and fundamental group unit of society and is entitled to protection by society and the state, and that persons with disabilities and their family members should receive the necessary protection and assistance to enable families to contribute towards the full and equal enjoyment of the rights of persons with disabilities,
- (y) *Convinced* that a comprehensive and integral international convention to promote and protect the rights and dignity of persons with disabilities will make a significant contribution to redressing the profound social disadvantage of persons with disabilities and promote their participation in the civil, political, economic, social and cultural spheres with equal opportunities, in both developing and developed countries,

A következőkben állapodtak meg:

1. cikkely

Cél

1. A jelen egyezmény célja az emberi jogok és alapvető szabadságok teljes körű és egyenlő élvezetének előmozdítása, védelme és biztosítása valamint a velük született méltóság tiszteletben tartásának elérése a fogyatékkal élő emberek számára.

Have agreed as follows:

Article 1

Purpose

1. The purpose of the present Convention is to promote, protect and ensure the full and equal enjoyment of all human rights and fundamental freedoms by all persons with disabilities, and to promote respect for their inherent dignity.

2. Fogyatékossgal élő személy minden olyan személy, aki hosszan tartó fizikai, mentális, intellektuális, vagy érzékelési károsodásban szenved, amely számos egyéb akadállyal együtt fellépve, korlátozza az adott személy teljes körű, hatékony és egyenlő társadalmi szerepvállalását.

2. cikkely

Definíciók

A jelen egyezmény céljainak megvalósítása érdekében:

1. *Kommunikáción* értendő a beszélt, ill. jelekkel közölt mondanivaló, a kivett szöveg, a Braille-nyomatás és tapintható információ-közlés, a nagyítás, az írott vagy hangzó szöveg, az akadálymentes multimédia, a nyelv, az emberi felolvasás, nagyítás, vagy a kommunikáció egyéb alternatív módszerei, módjai vagy formátumai, ide értve az akadálymentes kommunikációt és a kommunikáció műszaki lehetőségeit;
2. *Nyelven* értendő a beszélt nyelv, a jelzett nyelv, és a nem beszélt nyelv egyéb formái;
3. *A fogyatékossgal alapján történő kirekesztés* bármilyen, a fogyatékossgal alapuló megkülönböztetést, kizárást vagy korlátozást jelent, melynek célja vagy hatása az emberi jogok és alapvető szabadságok – mindenkit megillető, egyenlő alapokon történő – elismerésének, élvezetének vagy gyakorlásának megsértése vagy akadályozása a politika, a gazdaság, a társadalom, a kultúra a polgári jogok, stb. terén. A kirekesztés minden formáját magába foglalja, egyebek között az ésszerű alkalmazkodás megtagadását;
4. *Ésszerű alkalmazkodáson* a – bizonyos esetekben indokolt – szükséges és megfelelő módosításokat és változtatásokat értjük, melyek nem jelentenek aránytalanul nagy terhet, és biztosítják a fogyatékossgal élő személy alapvető emberi-, és szabadságjogainak a mindenkit megillető, egyenlő mértékű élvezetét és gyakorlását.
5. *Egyetemes tervezésen és inklúzív tervezésen* a termékek, a környezet, a programok és szolgáltatások oly módon történő tervezését értjük, hogy azok minden ember számára hozzáférhetőek legyenek: adaptálás, vagy speciális tervezés szükségessége nélkül. Az egyetemes tervezés és az inklúzív tervezés nem zárja ki a fogyatékossgal élő személyek csoportjai számára szükséges támogató-segítő eszközök és berendezések indokolt esetben történő használatát.

2. Persons with disabilities include those who have long-term physical, mental, intellectual or sensory impairments which in interaction with various barriers may hinder their full and effective participation in society on an equal basis with others.

Article 2

Definitions

For the purposes of the present Convention:

1. “Communication” includes languages, display of text, Braille, tactile communication, large print, accessible multimedia as well as written, audio, plain-language, human-reader and augmentative and alternative modes, means and formats of communication, including accessible information and communication technology;
2. “Language” includes spoken and signed languages and other forms of non-spoken languages;
3. “Discrimination on the basis of disability” means any distinction, exclusion or restriction on the basis of disability which has the purpose or effect of impairing or nullifying the recognition, enjoyment or exercise, on an equal basis with others, of all human rights and fundamental freedoms in the political, economic, social, cultural, civil or any other field. It includes all forms of discrimination, including denial of reasonable accommodation;
4. “Reasonable accommodation” means necessary and appropriate modification and adjustments not imposing a disproportionate or undue burden, where needed in a particular case, to ensure to persons with disabilities the enjoyment or exercise on an equal basis with others of all human rights and fundamental freedoms;
5. “Universal design” means the design of products, environments, programmes and services to be usable by all people, to the greatest extent possible, without the need for adaptation or specialized design. “Universal design” shall not exclude assistive devices for particular groups of persons with disabilities where this is needed.

3. cikkely

Alapelvek

A jelen egyezmény alapelvei a következők:

- (a) A veleszületett méltóság, az egyéni autonómia tisztelete – beleértve az egyéni döntéshozatalt és az egyén szabadságát
- (b) A kirekesztés megszüntetése;
- (c) A társadalomba való teljes körű és hatékony befogadás és részvétel;
- (d) A másság tisztelete, és a fogyatékoság az emberek közötti különbözőség részeként történő elfogadása;
- (e) Esélyegyenlőség;
- (f) Akadálymentesség;
- (g) A nők és férfiak közötti egyenlőség
- (h) A fogyatékosággal élő gyermekek fejlődésben lévő képességeinek tiszteletben tartása, és a fogyatékosággal élő gyermekek identitásuk megőrzéséhez való joga.

4. cikkely

Általános köteleességek

1. A Felek vállalják az alapvető emberi-, és szabadságjogok fogyatékosággal élő személyek esetében történő teljes körű biztosítását és előmozdítását a fogyatékoság alapján történő bármiféle kirekesztés nélkül. Ennek érdekében a Felek vállalják:
 - (a) A megfelelő törvényi és egyéb intézkedések végrehajtását a jelen egyezményben elismert jogok gyakorlásának érdekében;
 - (b) Hogy megtesznek minden szükséges intézkedést, vagy jogi lépést a fogyatékosággal élő emberek kirekesztését elősegítő törvények, rendelkezések, szokások és gyakorlat módosítása, vagy eltörlése érdekében.
 - (c) Hogy a törvényhozás és a programok kidolgozása során nem hagyják figyelmen kívül a fogyatékosággal élő személyek emberi jogainak védelmét és előmozdítását;
 - (d) Hogy tartózkodnak minden, a jelen egyezménytől idegen eljárásban vagy gyakorlatban való részvételtől, valamint hogy a hatóságok és intézmények a jelen egyezménnyel összhangban folytatják tevékenységüket.
 - (e) Hogy meghoznak minden megfelelő intézkedést a fogyatékoság alapján, bármely magánszemély, intézmény vagy magánjellegű vállalkozás által történő kirekesztés eltörlésének érdekében;
 - (f) Hogy eszközlik vagy elősegítik egyetemesen tervezett árucikkek, szolgáltatások, szerszámok és berendezések kutatását, fejlesztését, melyek megfelelnek a fogyatékosággal élő személyek speciális igényeinek, vagy a lehető legkisebb változtatás és anyagi ráfordítás révén speciális igényeikhez igazíthatóak, valamint elősegítik az egyetemes tervezést a szabványok és irányelvek fejlesztése során;
 - (g) Hogy eszközlik vagy elősegítik az új technikai fejlesztéseket, kutatásokat, hozzájárulnak azok elérhetőségének biztosításához, mind a fogyatékosággal

Article 3

General principles

The principles of the present Convention shall be:

- (a) Respect for inherent dignity, individual autonomy including the freedom to make one's own choices, and independence of persons;
- (b) Non-discrimination;
- (c) Full and effective participation and inclusion in society;
- (d) Respect for difference and acceptance of persons with disabilities as part of human diversity and humanity;
- (e) Equality of opportunity;
- (f) Accessibility;
- (g) Equality between men and women;
- (h) Respect for the evolving capacities of children with disabilities and respect for the right of children with disabilities to preserve their identities.

Article 4

General obligations

1. States Parties undertake to ensure and promote the full realization of all human rights and fundamental freedoms for all persons with disabilities without discrimination of any kind on the basis of disability. To this end, States Parties undertake:
 - (a) To adopt all appropriate legislative, administrative and other measures for the implementation of the rights recognized in the present Convention;
 - (b) To take all appropriate measures, including legislation, to modify or abolish existing laws, regulations, customs and practices that constitute discrimination against persons with disabilities;
 - (c) To take into account the protection and promotion of the human rights of persons with disabilities in all policies and programmes;
 - (d) To refrain from engaging in any act or practice that is inconsistent with the present Convention and to ensure that public authorities and institutions act in conformity with the present Convention;
 - (e) To take all appropriate measures to eliminate discrimination on the basis of disability by any person, organization or private enterprise;
 - (f) To undertake or promote research and development of universally designed goods, services, equipment and facilities, which should require the minimum possible adaptation and the least cost to meet the specific needs of a person with disabilities, to promote their availability and use, and to promote universal design in the development of standards and guidelines.
 - (g) To undertake or promote research and development of, and to promote the availability and use of new technologies, including information and communi-

élő személyeket segítő információs és kommunikációs, a mozgást elősegítő, valamint egyéb segítő eszközök, szolgáltatások és technikai megoldások elérhető áron történő elterjesztéséhez.

- (h) Hogy hozzáférhető információkat biztosítanak a fogyatékossgal élő személyek számára a közlekedést segítő eszközökről, a segédeszközökről és a technikai újdonságokról csakúgy, mint a segítségnyújtás egyéb módjairól és a támogató szolgálatokról;
 - (i) Hogy – a jelen egyezményben elismert jogoknak megfelelően – szorgalmazza a fogyatékossgal élő emberekkel dolgozó szakemberek képzését, annak érdekében, hogy hatékonyabban biztosítsák az e jogok által garantált segítségnyújtást és szolgáltatásokat.
2. Ami a gazdasági, szociális és kulturális jogokat illeti, a Felek vállalják, hogy minden módjukban álló intézkedést megtesznek, ahol szükséges nemzetközi együttműködés keretében, e jogok teljes körű érvényesítéséért, a nemzetközi emberi jogok törvénye által előírt azonnali kötelezettségek alkalmazásával szembeni előítélet nélkül.
 3. A jelen egyezmény fogantatásának érdekében történő törvényi szabályozás kidolgozása és érvényre juttatása, ill. egyéb, a fogyatékossgal élő emberekkel kapcsolatos döntéshozatali folyamatok során az egyezményben résztvevő Felek a támogató szervezeteken keresztül, aktív bevonásuk révén szorosan együttműködnek a fogyatékossgal élő emberekkel, így képviselői szervezeteik útján a fogyatékossgal élő gyermekekkel.
 4. A jelen egyezmény nem lehet kihatással egyéb, a fogyatékossgal élő emberek jogainak érvényesítését hatékonyabban elősegítő törekvésre, mely bármely résztvevő fél törvényei között, vagy azt hatályos nemzetközi törvény szabályozza. Minden résztvevő államban tiltott a jelen egyezmény alapjául is szolgáló alapvető emberi-, és szabadságjogok azon indokkal történő megcsorbítása vagy korlátozása, hogy a jelen egyezmény nem ismer el bizonyos emberi, vagy szabadságjogokat, amelyeket viszont az adott állam törvénybe foglalt.
 5. A jelen egyezmény rendelkezései – bármiféle korlátozás vagy kivétel nélkül – minden szövetségi államra vonatkoznak.

5. cikkely

Az egyenlőség és a kirekesztés megszüntetése

1. A Felek elismerik, hogy a törvény előtt minden ember egyenlő, és megkülönböztetés nélkül jogosult a törvények nyújtotta védelemre és a törvény adta lehetőségek élvezetére.
2. A Felek tiltanak a fogyatékossgal alapján történő mindenemű megkülönböztetést, és minden téren biztosítják a

cation technologies, mobility aids, devices and assistive technologies, suitable for persons with disabilities, giving priority to technologies at an affordable cost.

- (h) To provide accessible information to persons with disabilities about mobility aids, devices and assistive technologies, including new technologies, as well as other forms of assistance, support services and facilities;
 - (i) To promote the training of professionals and staff working with persons with disabilities in the rights recognized in this Convention so as to better provide the assistance and services guaranteed by those rights.
2. With regard to economic, social and cultural rights, each State Party undertakes to take measures to the maximum of its available resources and, where needed, within the framework of international cooperation, with a view to achieving progressively the full realization of these rights, without prejudice to those obligations contained in the present Convention that are immediately applicable according to international law.
 3. In the development and implementation of legislation and policies to implement the present Convention, and in other decision-making processes concerning issues relating to persons with disabilities, States Parties shall closely consult with and actively involve persons with disabilities, including children with disabilities, through their representative organizations.
 4. Nothing in the present Convention shall affect any provisions which are more conducive to the realization of the rights of persons with disabilities and which may be contained in the law of a State Party or international law in force for that State. There shall be no restriction upon or derogation from any of the human rights and fundamental freedoms recognized or existing in any State Party to the present Convention pursuant to law, conventions, regulation or custom on the pretext that the present Convention does not recognize such rights or freedoms or that it recognizes them to a lesser extent.
 5. The provisions of the present Convention shall extend to all parts of federal states without any limitations or exceptions.

Article 5

Equality and non-discrimination

1. States Parties recognize that all persons are equal before and under the law and are entitled without any discrimination to the equal protection and equal benefit of the law.
2. States Parties shall prohibit all discrimination on the basis of disability and guarantee to persons with disabili-

fogyatékossgal élő személyek számára a kirekesztéssel szembeni egyenlő és hatékony jogi védelmet.

3. Az egyenlőség előmozdítása és a kirekesztés eltörlése érdekében a Felek kötelesek megtenni a szükséges lépéseket, így biztosítva az ésszerű alkalmazkodást.
4. A fogyatékossgal élő személyek tényleges egyenlőségének eléréséhez, ill. a folyamat felgyorsításához szükséges speciális intézkedések a jelen egyezmény értelmében nem tekintendőek megkülönböztetésneként.

6. cikkely

A fogyatékossgal élő nők

1. A Felek elismerik, hogy a fogyatékossgal élő nők és lányok többszörös megkülönböztetésnek vannak kitéve, így összpontosított figyelemre és nemi tekintetben érzékeny intézkedésekre van szükség a fogyatékossgal élő nők és lányok alapvető emberi-, és szabadságjogainak egyenlő és teljes körű élvezetének biztosítása céljából.
2. A Felek meghozzák a szükséges intézkedéseket a nők fejlődése és előre lépése érdekében a célból, hogy garantálják számukra az ezen egyezményben foglalt emberi-, és szabadságjogok gyakorlását és élvezetét.

7. cikkely

A fogyatékossgal élő gyermekek

1. A Felek minden szükséges intézkedést meghoznak, hogy biztosítsák a fogyatékossgal élő gyermekek emberi jogainak és szabadságjogainak élvezetét, és hogy a fogyatékossgal élő gyermekek számára is biztosítsák az ezen egyezményben kimondott emberi jogaik teljes körű élvezetét.
2. Minden, a fogyatékossgal élő gyermekekkel kapcsolatos intézkedésben a gyermekek érdeke prioritást élvez.
3. A Felek biztosítják a fogyatékossgal élő gyermekek minden gyermeket megillető, egyenlő, szabad vélemény-nyilvánítását a gyermekeket illető kérdésekben, valamint az ehhez fogyatékossguk és koruk szerint szükséges megfelelő segítséget.

8. cikkely

A tudatosság növelése

1. A Felek vállalják, hogy azonnali, hatékony és megfelelő intézkedéseket foganatosítanak:
 - (a) A fogyatékossgal élő személyekkel kapcsolatos tudatosság társadalmi szinten történő növelése érdekében; és a család szintjét is ideértve, és a fogyatékossgal élő emberek jogainak és méltóságának tiszteletének növeléséért

ities equal and effective legal protection against discrimination on all grounds.

3. In order to promote equality and eliminate discrimination, States Parties shall take all appropriate steps to ensure that reasonable accommodation is provided.
4. Specific measures which are necessary to accelerate or achieve de facto equality of persons with disabilities shall not be considered discrimination under the terms of the present Convention.

Article 6

Women with disabilities

1. States Parties recognize that women and girls with disabilities are subject to multiple discrimination, and in this regard shall take measures to ensure the full and equal enjoyment by them of all human rights and fundamental freedoms.
2. States Parties shall take all appropriate measures to ensure the full development, advancement and empowerment of women, for the purpose of guaranteeing them the exercise and enjoyment of the human rights and fundamental freedoms set out in the present Convention.

Article 7

Children with disabilities

1. States Parties shall take all necessary measures to ensure the full enjoyment by children with disabilities of all human rights and fundamental freedoms on an equal basis with other children.
2. In all actions concerning children with disabilities, the best interests of the child shall be a primary consideration.
3. States Parties shall ensure that children with disabilities have the right to express their views freely on all matters affecting them, their views being given due weight in accordance with their age and maturity, on an equal basis with other children, and to be provided with disability and age-appropriate assistance to realize that right.

Article 8

Awareness-raising

1. States Parties undertake to adopt immediate, effective and appropriate measures:
 - (a) To raise awareness throughout society, including at the family level, regarding persons with disabilities, and to foster respect for the rights and dignity of persons with disabilities;

- (b) Az élet minden területén harcolnak a fogyatékos-sággal élő személyekkel kapcsolatos sztereotípiák, az előítélet és bevett káros gyakorlatok ellen, beleértve az életkorral vagy nemmel kapcsolatosakat;
 - (c) Elősegítik a fogyatékos-sággal élő emberek képességeivel és aktív hozzájárulásával kapcsolatos tudatos-ságot.
2. E célt szolgáló intézkedések tartalmazzák a következőket:
- (a) Hatékony, a társadalmi tudatosság növelését célzó kampányok kezdeményezése és megszervezése:
 - (i) A fogyatékos-sággal élő személyek jogaira vonatkozó érzékenység fokozása.
 - (ii) A fogyatékos-sággal élő személyek felé történő pozitív érzékelés és elmélyülő társadalmi tudatosság előremozdítása.
 - (iii) A fogyatékos-sággal élő személyek készségeinek, érdemeinek, adottságainak és hozzájárulásának a munkahelyen és a munkaerő-piacon történő elismerésének előmozdítása.
 - (b) A fogyatékos-sággal élő személyek jogainak tiszteletben tartását szorgalmazó magatartásforma tudatosítása a gyermekek korai életkorától kezdve az oktatás minden szintjén;
 - (c) A média-organumok ösztönzése fogyatékos-sággal élő személyek, a jelen egyezmény céljának megfelelő módon történő bemutatására;
 - (c) A fogyatékos-sággal élő személyekkel és jogaikkal kapcsolatos tudatosság-növelő képzési programok elősegítése.

9. cikkely

Akadálymentesség

1. Annak érdekében, hogy a fogyatékos-sággal élő személyek képessé váljanak az önrendelkező életre és az élet minden területén maximálisan részt venni, a Feleknek minden szükséges intézkedést meg kell hozniuk a fogyatékos-sággal élő személyek fizikai környezethez, közlekedéshez, információhoz és kommunikációhoz történő akadálymentes, egyenlő hozzáférése biztosítására, beleértve az információs és hírközlési technikákat és rendszereket, és a társadalom számára biztosított egyéb lehetőségeket és szolgáltatásokat a városi és vidéki térségekben egyaránt. Ezen, az akadálymentességet előmozdító intézkedések – amelyek magukban foglalják az akadályok és korlátok felismerését és megszüntetését – vonatkoznak többek között:
- (a) Az épületekre, az úthálózatra, a közlekedésre, és minden bel-és szabadtéri lehetőségre, így az iskolákra, lakóházakra, orvosi létesítményekre és munkahelyekre;
 - (b) Az információ-szerzésre, a kommunikációra, és egyéb szolgáltatásokra, köztük a elektronikus és sürgősségi szolgáltatásokra.
2. A Felek minden szükséges intézkedést meghoznak az alábbiak érdekében:
- (a) A nyilvánosság számára elérhető lehetőségek vagy szolgáltatások akadálymentessége érdekében bevezetett minimális szabványok és irányelvek alkalmazásának fejlesztése, hatályba léptetése és ellenőrzése;

- (b) To combat stereotypes, prejudices and harmful practices relating to persons with disabilities, including those based on sex and age, in all areas of life;
- (c) To promote awareness of the capabilities and contributions of persons with disabilities.

2. Measures to this end include:

- (a) Initiating and maintaining effective public awareness campaigns designed:
 - (i) To nurture receptiveness to the rights of persons with disabilities;
 - (ii) To promote positive perceptions and greater social awareness towards persons with disabilities;
 - (iii) To promote recognition of the skills, merits, and abilities of persons with disabilities, and of their contributions to the workplace and the labour market;
- (b) Fostering at all levels of the education system, including in all children from an early age, an attitude of respect for the rights of persons with disabilities;
- (c) Encouraging all organs of the media to portray persons with disabilities in a manner consistent with the purpose of the present Convention;
- (d) Promoting awareness-training programmes regarding persons with disabilities and the rights of persons with disabilities.

Article 9

Accessibility

1. To enable persons with disabilities to live independently and participate fully in all aspects of life, States Parties shall take appropriate measures to ensure to persons with disabilities access, on an equal basis with others, to the physical environment, to transportation, to information and communications, including information and communications technologies and systems, and to other facilities and services open or provided to the public, both in urban and in rural areas. These measures, which shall include the identification and elimination of obstacles and barriers to accessibility, shall apply to, inter alia:
- (a) Buildings, roads, transportation and other indoor and outdoor facilities, including schools, housing, medical facilities and workplaces;
 - (b) Information, communications and other services, including electronic services and emergency services.
2. States Parties shall also take appropriate measures to:
- (a) Develop, promulgate and monitor the implementation of minimum standards and guidelines for the accessibility of facilities and services open or provided to the public;

- (b) Azért, hogy biztosítsák a nyilvánosság számára hozzáférhető lehetőségeket és szolgáltatásokat kínáló magánszemélyek figyelembe vegyék a fogyatékos-sággal élő személyek számára elengedhetetlen akadálymentesség összes aspektusát;
- (c) Az akadálymentességgel foglalkozó képzések indítása fogyatékos-sággal élő személyekkel foglalkozó cégek számára;
- (d) Braille, ill. könnyen érthető és olvasható jelzések biztosítása az épületekben és a nyilvánosság által látogatható helyeken;
- (e) A közvetlen segítségnyújtás, így közvetítők – köztük a közlekedést segítő személyek, felolvasók és szakképzett jelnyelvi tolmácsok – biztosítása az épületek és a nyilvánosság által látogatható helyek akadálymentességének javítása érdekében;
- (f) A segítségnyújtás további szükséges módjainak elősegítése a fogyatékos-sággal élő emberek információhoz való hozzáféréseinek biztosítása érdekében;
- (g) A fogyatékos-sággal élő személyek akadálymentes-ségének biztosítása a friss információkhoz, valamint hírközlési módszerekhez és rendszerekhez történő hozzáférése során, beleértve a világhálót;
- (h) Akadálymentes információk és hírközlési módszerek és rendszerek tervezésének, kifejlesztésének, gyártásának és terjesztésének korai szakaszban történő elősegítése annak érdekében, hogy e technikai újítások, és rendszerek akadálymentessé-tétele minimális költséggel járjon.

10. cikkely

Az élethez való jog

A Felek megerősítik, hogy az élethez való jog minden emberrel vele született, és meghoznak minden szükséges intézkedést, hogy a fogyatékos-sággal élő emberek a mindenkit megillető, a többi emberrel egyenlő mértékben és hatékonyan élvezhessék e jogukat.

11. cikkely

Veszélyhelyzetek és sürgősség

Nemzetközi jogi kötelezettségeik (beleértve a nemzetközi emberi jogi és humanitárius jogszabályokat) értelmében a Felek vállalják, hogy veszélyhelyzetekben és sürgősségi helyzetekben így fegyveres konfliktus, humanitárius szükséghelyzetek, és természeti katasztrófák esetén minden szükséges intézkedést meghoznak a fogyatékos-sággal élő személyek védelméért és biztonságáért.

12. cikkely

A törvény előtti egyenlőség

1 A Felek elismerik, hogy a fogyatékos-sággal élő személyeket is minden esetben a törvény előtti felelősséggel tartozó személyként kell elismerni;

- (b) Ensure that private entities that offer facilities and services which are open or provided to the public take into account all aspects of accessibility for persons with disabilities;
- (c) Provide training for stakeholders on accessibility issues facing persons with disabilities;
- (d) Provide in buildings and other facilities open to the public signage in Braille and in easy to read and understand forms;
- (e) Provide forms of live assistance and intermediaries, including guides, readers and professional sign language interpreters, to facilitate accessibility to buildings and other facilities open to the public;
- (f) Promote other appropriate forms of assistance and support to persons with disabilities to ensure their access to information;
- (g) Promote access for persons with disabilities to new information and communication technologies and systems, including the Internet;
- (h) Promote the design, development, production and distribution of accessible information and communications technologies and systems at an early stage, so that these technologies and systems become accessible at minimum cost.

Article 10

Right to life

States Parties reaffirm that every human being has the inherent right to life and shall take all necessary measures to ensure its effective enjoyment by persons with disabilities on an equal basis with others.

Article 11

Situations of risk and humanitarian emergencies

States Parties shall take, in accordance with their obligations under international law, including international humanitarian law and international human rights law, all necessary measures to ensure the protection and safety of persons with disabilities in situations of risk, including situations of armed conflict, humanitarian emergencies and the occurrence of natural disasters.

Article 12

Equal recognition before the law

1. States Parties reaffirm that persons with disabilities have the right to recognition everywhere as persons before the law.

2. A Felek elismerik, hogy a fogyatékossgal élő személyek is az élet minden területén, a többi emberrel egyenlő mértékben, jogi értelemben cselekvőképesekek.
3. A Felek minden szükséges intézkedést meghoznak a fogyatékossgal élő személyek jogi cselekvőképességének gyakorlásához szükséges segítség hozzáférhetőségének biztosításáért.
4. A Felek garantálják, hogy a visszaélések elkerülése érdekében a jogi cselekvőképesség gyakorlásához fűződő minden intézkedés feltétele a nemzetközi emberi jogi jogszabályokkal összhangban lévő szükséges biztosítékok megléte. E biztosítékok garantálják, hogy az ilyesfajta segítség ne sértse az egyén törvényes jogait, tiszteletben tartsa akaratát és vágyait, és érdek-ellentétektől, valamint indokolatlan befolyástól mentes legyen. Az ilyesfajta segítségnyújtást rendszeresen vizsgálja valamely kompetens és független hatóság, ill. jogi testület. A biztosítékok a személy jogainak és érdekeinek védelméhez szükséges intézkedések hatáskörének mértékével arányosak.
5. A Felek minden szükséges hatékony intézkedést meghoznak a fogyatékossgal élő személyek tulajdonhoz és örökléshez, saját anyagi ügyeiknek intézéséhez, banki kölcsönök, jelzálog-hitel és egyéb hitelformákhoz való hozzáférés egyenlő jogának biztosítása érdekében, ill., garantálják, hogy a fogyatékossgal élő személyeket ne lehessen tulajdonuktól szándékosan megfosztani.

13. cikkely

Az igazságszolgáltatás akadálymentessége

1. A Felek biztosítják a fogyatékossgal élő személyek mindenkit megillető, egyenlő hozzáférését az igazságszolgáltatáshoz, így ügyrendi és életkor szerinti intézkedések révén is annak érdekében, hogy elősegítse jogi ügyekben akár tanúként való, valamint a vizsgálati és nyomozati szakaszban történő közvetett és közvetlen részvételüket
2. A fogyatékossgal élő személyek igazságszolgáltatásban történő hatékony részvételének biztosítása érdekében a Felek elősegítik megfelelő képzések indítását az igazságszolgáltatásban dolgozók, közöttük rendőrségi és fegyházi szolgálattevők számára.

14. cikkely

A személy szabadsága és biztonsága

1. A Felek biztosítják, hogy a fogyatékossgal élő személyek a mindenkit megillető módon, egyenlően:
 - (a) élvezik a személy szabadsághoz és biztonsághoz való jogát;
 - (b) nincsenek szabadságuktól vagy biztonságuktól jogtalanul, vagy szándékosan megfosztva, s hogy a szabadságtól való megfosztás nem törvényes, és hogy semmiféle fogyatékossgal nem igazolja a szabadságtól való megfosztást.

2. States Parties shall recognize that persons with disabilities enjoy legal capacity on an equal basis with others in all aspects of life.
3. States Parties shall take appropriate measures to provide access by persons with disabilities to the support they may require in exercising their legal capacity.
4. States Parties shall ensure that all measures that relate to the exercise of legal capacity provide for appropriate and effective safeguards to prevent abuse in accordance with international human rights law. Such safeguards shall ensure that measures relating to the exercise of legal capacity respect the rights, will and preferences of the person, are free of conflict of interest and undue influence, are proportional and tailored to the person's circumstances, apply for the shortest time possible and are subject to regular review by a competent, independent and impartial authority or judicial body. The safeguards shall be proportional to the degree to which such measures affect the person's rights and interests.
5. Subject to the provisions of this article, States Parties shall take all appropriate and effective measures to ensure the equal right of persons with disabilities to own or inherit property, to control their own financial affairs and to have equal access to bank loans, mortgages and other forms of financial credit, and shall ensure that persons with disabilities are not arbitrarily deprived of their property.

Article 13

Access to justice

1. States Parties shall ensure effective access to justice for persons with disabilities on an equal basis with others, including through the provision of procedural and age appropriate accommodations, in order to facilitate their effective role as direct and indirect participants, including as witnesses, in all legal proceedings, including at investigative and other preliminary stages.
2. In order to help to ensure effective access to justice for persons with disabilities, States Parties shall promote appropriate training for those working in the field of administration of justice, including police and prison staff.

Article 14

Liberty and security of the person

1. States Parties shall ensure that persons with disabilities, on an equal basis with others:
 - (a) Enjoy the right to liberty and security of person;
 - (b) Are not deprived of their liberty unlawfully or arbitrarily, and that any deprivation of liberty is in conformity with the law, and that the existence of a disability shall in no case justify a deprivation of liberty.

2. A Felek biztosítják, hogy amennyiben a fogyatékos-sággal élő személyeket bármilyen módon megfosztják szabadságuktól, a többi emberrel egyenlően jogosultak a nemzetközi emberi jogi jogszabályok által biztosított kezesség-vállalásra, és ügyüket e megegyezés alapel-veivel és célkitűzéseivel, ill. az ésszerű alkalmazko-dással összhangban kezelik.

15. cikkely

A kínzás, kegyetlen, embertelen vagy lealacsonyító bánásmód, ill. a büntetés alóli mentesség

1. Egyetlen fogyatékos-sággal élő személyt sem lehet kitenni kínzásnak, kegyetlen, embertelen, vagy lealacson-nyító bánásmódnak, vagy büntetésnek. Hangsúlyozottan tilos bárkit személyes beleegyezése nélkül orvosi, vagy tudományos kutatásba, vagy kísérletbe bevonni.
2. A Felek minden szükséges és hatékony törvényi, köz-igazgatási és jogi lépést, vagy egyéb intézkedést meg-hoznak annak érdekében, hogy megvédjék a fogyaté-kossággal élő személyeket mindennemű kínzástól, kegyetlen, embertelen vagy lealacsonyító bánásmódtól, vagy büntetéstől.

16. cikkely

A kizsákmányolás, erőszak és zaklatás alóli mentesség

1. A Felek meghoznak minden szükséges törvényi, közigazgatási, társadalmi, oktatási és egyéb intézkedést annak érdekében, hogy megvédjék a fogyatékos-sággal élő személyeket az otthonukban és azon kívül a kizsák-mányolás, erőszak és zaklatás – legyen az akár nemi jellegű – minden fajtájától.
2. A Felek továbbá minden szükséges intézkedést meghoz-nak a kizsákmányolás, erőszak, vagy zaklatás megelő-zése érdekében biztosítva – többek között – az élet-kornak és nemnek legmegfelelőbb személyi segítséget, valamint a szükséges információkkal ellátják, és oktatják a fogyatékos-sággal élő embereket, családjukat és a gondviselőket a kizsákmányolás, erőszak és zaklatás elkerülésének, felismerésének és jelentésének módjáról. A Felek biztosítják, hogy a védő szolgálatok érzékenyek az életkor, nem és fogyatékos-ság kérdésében.
3. A kizsákmányolás, erőszak és zaklatás megelőzésének érdekében a Felek biztosítják, hogy minden, a fogyaté-kossággal élő személyek szolgálatára tervezett lehetőség vagy program valamely független hatósági szerv haté-kony megfigyelése alatt áll.
4. A Felek minden szükséges intézkedést meghoznak a kizsákmányolás, erőszak, vagy zaklatás áldozatául esett fogyatékos-sággal élő személyek fizikai, kognitív és pszichés felépülése, rehabilitációja és társadalmi reinteg-rációja érdekében, akár védő szolgálatok segítségével is. E felépülés és reintegráció a személy egészsége, jóléte, önbecsülése, méltósága és önállósága visszanyerését elősegítő környezetben kell, hogy történjen az életkorra és nemre jellemző szükségletek figyelembevételével.

2. States Parties shall ensure that if persons with disabili-ties are deprived of their liberty through any process, they are, on an equal basis with others, entitled to guar-antees in accordance with international human rights law and shall be treated in compliance with the objec-tives and principles of this Convention, including by provision of reasonable accommodation.

Article 15

Freedom from torture or cruel, inhuman or degrading treatment or punishment

1. No one shall be subjected to torture or to cruel, inhuman or degrading treatment or punishment. In particular, no one shall be subjected without his or her free consent to medical or scientific experimentation.
2. States Parties shall take all effective legislative, admin-istrative, judicial or other measures to prevent persons with disabilities, on an equal basis with others, from being subjected to torture or cruel, inhuman or degrad-ing treatment or punishment.

Article 16

Freedom from exploitation, violence and abuse

1. States Parties shall take all appropriate legislative, administrative, social, educational and other measures to protect persons with disabilities, both within and outside the home, from all forms of exploitation, violence and abuse, including their gender-based aspects.
2. States Parties shall also take all appropriate measures to prevent all forms of exploitation, violence and abuse by ensuring, inter alia, appropriate forms of gender- and age-sensitive assistance and support for persons with disabilities and their families and caregivers, including through the provision of information and education on how to avoid, recognize and report instances of exploita-tion, violence and abuse. States Parties shall ensure that protection services are age-, gender- and disability-sen-sitive.
3. In order to prevent the occurrence of all forms of exploitation, violence and abuse, States Parties shall ensure that all facilities and programmes designed to serve persons with disabilities are effectively monitored by independent authorities.
4. States Parties shall take all appropriate measures to pro-mote the physical, cognitive and psychological recovery, rehabilitation and social reintegration of persons with disabilities who become victims of any form of exploita-tion, violence or abuse, including through the provision of protection services. Such recovery and reintegration shall take place in an environment that fosters the health, welfare, self-respect, dignity and autonomy of the per-son and takes into account gender- and age-specific needs.

5. A Felek hatékony politikát folytatnak, beleértve a gyermekekre vonatkozó törvényhozást is, annak érdekében, hogy a kizsákmányolás, erőszak, vagy zaklatás minden esete napvilágra kerüljön, vizsgálat tárgyát képezze, és – amennyiben szükséges – megtörténjen a felelősségre vonás.

17. cikkely

Az egyén sértetlenségének védelme

Minden fogyatékossgal élő személy a többi emberrel egyenlő mértékben jogosult fizikai és mentális sértetlenségének tiszteletben tartására.

18. cikkely

A helyváltoztatás és a nemzetiség szabadsága

1. A Felek elismerik a fogyatékossgal élő személyek mindenkit megillető szabad helyváltoztatáshoz és szabad lakóhely-választáshoz való jogát, s biztosítják számukra a következőket:
- (a) Joguk van állampolgárságért folyamodni, állampolgárságukat megváltoztatni, és nem foszthatók meg állampolgárságuktól önkényesen, vagy fogyatékossguk okán;
 - (a) Fogyatékossguk okán nem foszthatóak meg állampolgári és személyazonosító dokumentumokért való folyamodás, azok birtoklásának és használatának jogától, ill. kapcsolódó folyamatokban – pl. bevándorlási eljárásban – való részvételtől, amelyek a szabad helyváltoztatás jogának gyakorlásához szükségesek;
 - (a) Bármely országot, sajátjukat is szabadon elhagyhatják;
 - (a) Nem foszthatóak meg önkényesen, vagy fogyatékossguk okán az országukba történő belépés jogától.
2. A fogyatékossgal élő gyermekeket, születésüket követően azonnal regisztrálják, és születésüktől kezdve joguk van saját névhez, állampolgársághoz, és – amennyire csak lehetséges – szüleik megismeréséhez és gondoskodásához.

19. cikkely

Önrendelkező élet és a közösségbe való befogadás

Az egyezményben szereplő Felek elismerik a fogyatékossgal élő személyek egyenlő társadalmi befogadáshoz és azonos lehetőségekhez való jogát; minden szükséges és hatékony intézkedést megtesznek annak érdekében, hogy a fogyatékossgal élő személyek maximálisan élvezhessék e jogot és a teljes társadalmi befogadást és részvételt, s számukra a következőket biztosítják:

- (a) A fogyatékossgal élő személyeknek a mindenkit megillető lehetősége van lakóhelyük és annak megválasztására, hogy hol és kivel élnek, és nem kötelezhetők megszabott formában élni;

5. States Parties shall put in place effective legislation and policies, including women- and child-focused legislation and policies, to ensure that instances of exploitation, violence and abuse against persons with disabilities are identified, investigated and, where appropriate, prosecuted.

Article 17

Protecting the integrity of the person

Every person with disabilities has a right to respect for his or her physical and mental integrity on an equal basis with others.

Article 18

Liberty of movement and nationality

1. States Parties shall recognize the rights of persons with disabilities to liberty of movement, to freedom to choose their residence and to a nationality, on an equal basis with others, including by ensuring that persons with disabilities:
- (a) Have the right to acquire and change a nationality and are not deprived of their nationality arbitrarily or on the basis of disability;
 - (b) Are not deprived, on the basis of disability, of their ability to obtain, possess and utilize documentation of their nationality or other documentation of identification, or to utilize relevant processes such as immigration proceedings, that may be needed to facilitate exercise of the right to liberty of movement;
 - (c) Are free to leave any country, including their own;
 - (d) Are not deprived, arbitrarily or on the basis of disability, of the right to enter their own country.
2. Children with disabilities shall be registered immediately after birth and shall have the right from birth to a name, the right to acquire a nationality and, as far as possible, the right to know and be cared for by their parents.

Article 19

Living independently and being included in the community

States Parties to this Convention recognize the equal right of all persons with disabilities to live in the community, with choices equal to others, and shall take effective and appropriate measures to facilitate full enjoyment by persons with disabilities of this right and their full inclusion and participation in the community, including by ensuring that:

- (a) Persons with disabilities have the opportunity to choose their place of residence and where and with whom they live on an equal basis with others and are not obliged to live in a particular living arrangement;

- (b) A fogyatékossgal élő személyek számos, a lakóhelyükön elérhető támogató szervezethez fordulhatnak az életvezetéshez és a társadalmi befogadáshoz szükséges segítségért, valamint az elszigetelődés és a társadalomból történő kirekesztődés megelőzése céljából.
- (c) A nyilvánosság számára nyújtott közösségi szolgáltatások és lehetőségek azonos módon hozzáférhetőek a fogyatékossgal élő személyek számára is, és nyitottak szükségleteikre.

20. cikkely

Mozgásszabadság

A Felek minden hatékony intézkedést megtesznek a fogyatékossgal élő személyek minél szabadabb mozgásának, és minél nagyobb fokú függetlenségének érdekében, így:

- (a) A kellő időben és módon, valamint megfizethető áron, szükségleteik szerint segíti a fogyatékossgal élő személyek szabad mozgását;
- (b) Segítik a fogyatékossgal élő személyek a közlekedésben használatos, jó minőségű segédeszközökhöz, egyéb segédeszközökhöz és életvezetési segítséghez történő hozzáférését, valamint támogatást nyújt a közbülső szinteken pl. ezek elérhető árának biztosításával;
- (c) Mozgástréninget biztosítanak mind a fogyatékossgal élő személyek, mind pedig a velük dolgozó szakemberek számára;
- (d) Bízgatnak minden közlekedési vagy azzal kapcsolatos egyéb eszközgyártót, hogy minden tekintetben vegye figyelembe a fogyatékossgal élő emberek szabad mozgását.

21. cikkely

A vélemény és szólás szabadsága, és az információhoz való hozzáférés

A Felek minden szükséges intézkedést meghoznak annak biztosítására, hogy a fogyatékossgal élő személyek gyakorolhassák a vélemény és szólás szabadságának jogát, és a mindenkit megillető módon kereshessenek, kaphassanak és oszthassanak meg információkat jelyelv, Braille-írás, nagyítás vagy egyéb alternatív kommunikáció útján, ill. bármilyen tetszőleges akadálymentes módszerrel, technikával vagy formátumban, ide értve a következőket:

- (a) A közérdekű információk megfelelő időben és járulékos költségek nélkül történő biztosítása a fogyatékossgal élő személyek számára – a különböző fogyatékossg-típusoknak megfelelő – akadálymentes formában;
- (b) Hivatali érintkezés során elfogadott és megkönnyített a jelyelv, a Braille-írás, a nagyítás és a kommunikáció egyéb alternatív módjainak, valamint a kommunikáció bármilyen tetszőleges és akadálymentes módszerének, technikájának és formátumának használata;

- (b) Persons with disabilities have access to a range of in-home, residential and other community support services, including personal assistance necessary to support living and inclusion in the community, and to prevent isolation or segregation from the community;
- (c) Community services and facilities for the general population are available on an equal basis to persons with disabilities and are responsive to their needs.

Article 20

Personal mobility

States Parties shall take effective measures to ensure personal mobility with the greatest possible independence for persons with disabilities, including by:

- (a) Facilitating the personal mobility of persons with disabilities in the manner and at the time of their choice, and at affordable cost;
- (b) Facilitating access by persons with disabilities to quality mobility aids, devices, assistive technologies and forms of live assistance and intermediaries, including by making them available at affordable cost;
- (c) Providing training in mobility skills to persons with disabilities and to specialist staff working with persons with disabilities;
- (d) Encouraging entities that produce mobility aids, devices and assistive technologies to take into account all aspects of mobility for persons with disabilities.

Article 21

Freedom of expression and opinion, and access to information

States Parties shall take all appropriate measures to ensure that persons with disabilities can exercise the right to freedom of expression and opinion, including the freedom to seek, receive and impart information and ideas on an equal basis with others and through all forms of communication of their choice, as defined in article 2 of the present Convention, including by:

- (a) Providing information intended for the general public to persons with disabilities in accessible formats and technologies appropriate to different kinds of disabilities in a timely manner and without additional cost;
- (b) Accepting and facilitating the use of sign languages, Braille, augmentative and alternative communication, and all other accessible means, modes and formats of communication of their choice by persons with disabilities in official interactions;

- (c) Sürgeti a nyilvánosságot célzó szolgáltatókat – beleértve az internetes szolgáltatások üzemeltetőit –, hogy minden információt a fogyatékossgal élő személyek számára is hozzáférhető és igénybe vehető, akadálymentes formában nyújtsanak;
- (d) Ösztönzi a tömegtájékoztatást, így az információk internetes terjesztőit szolgáltatásaik akadálymentesítés-tételére;
- (e) Elismerik, és elősegítik a jelnyelv használatát.

22. cikkely

A magánélet tiszteletben tartása

1. Egyetlen fogyatékossgal élő személy sem tehető ki – bárhol, bármilyen életkörülmények között lakjon is – a magánéletébe, családjába, otthonába, levelezésébe, vagy kommunikációjába bármely módon történő önkényes, vagy törvénytelen behatolásnak, ill. méltóságát, vagy jó hírét ért törvénytelen támadásnak. Ilyen jellegű behatolással és támadással szemben a fogyatékossgal élő személyek törvény adta védelemre jogosultak.
2. A Felek a mindenkit megillető módon védik a fogyatékossgal élő személyek magánéletével, egészségével és rehabilitációjával kapcsolatos információkat

23. cikkely

Az otthon és család tiszteletben tartása

1. A Felek minden szükséges és hatékony intézkedést meghoznak a fogyatékossgal élő személyekkel szembeni kirekesztés eltörléséért a házasság, család és személyes kapcsolatok kérdésében, s biztosítják, hogy a házasságra, családra és személyes kapcsolatokra vonatkozó nemzeti törvények, szokások és hagyományok nem kirekesztők, így:
 - (a) Elismerik minden házasodó korú fogyatékossgal élő személy házassághoz és családalapításhoz való, a házasság Felek közös akaratán alapuló joga;
 - (b) A fogyatékossgal élő személyek gyermekeik számát és érkezését illető szabad és felelősségteljes döntéséhez való joga, valamint az életkornak megfelelő információhoz, reprodukív és családtervezési oktatáshoz, e jogok gyakorlásához, valamint a termékenység szabályzásának mindenkit megillető joga.
 - (c) A fogyatékossgal élő személyek, így a fiatalok, a többi emberrel egyenlő mértékben jogosultak termékenységük szabályzására.
2. A Felek lehetővé teszik a fogyatékossgal élő személyek jogainak és felelősségének – a törvény szabta keretek között történő – gyámként való gyakorlását, ill. számukra az örökbefogadás lehetőségét. A gyermekek érdekei azonban minden esetben mindenek felett állnak. A Felek biztosítják a fogyatékossgal élő személyek számára a gyermekneveléssel kapcsolatos felelősségük gyakorlásához szükséges segítséget.

- (c) Urging private entities that provide services to the general public, including through the Internet, to provide information and services in accessible and usable formats for persons with disabilities;
- (d) Encouraging the mass media, including providers of information through the Internet, to make their services accessible to persons with disabilities;
- (e) Recognizing and promoting the use of sign languages.

Article 22

Respect for privacy

1. No person with disabilities, regardless of place of residence or living arrangements, shall be subjected to arbitrary or unlawful interference with his or her privacy, family, home or correspondence or other types of communication or to unlawful attacks on his or her honour and reputation. Persons with disabilities have the right to the protection of the law against such interference or attacks.
2. States Parties shall protect the privacy of personal, health and rehabilitation information of persons with disabilities on an equal basis with others.

Article 23

Respect for home and the family

1. States Parties shall take effective and appropriate measures to eliminate discrimination against persons with disabilities in all matters relating to marriage, family, parenthood and relationships, on an equal basis with others, so as to ensure that:
 - (a) The right of all persons with disabilities who are of marriageable age to marry and to found a family on the basis of free and full consent of the intending spouses is recognized;
 - (b) The rights of persons with disabilities to decide freely and responsibly on the number and spacing of their children and to have access to age-appropriate information, reproductive and family planning education are recognized, and the means necessary to enable them to exercise these rights are provided;
 - (c) Persons with disabilities, including children, retain their fertility on an equal basis with others.
2. States Parties shall ensure the rights and responsibilities of persons with disabilities, with regard to guardianship, wardship, trusteeship, adoption of children or similar institutions, where these concepts exist in national legislation; in all cases the best interests of the child shall be paramount. States Parties shall render appropriate assistance to persons with disabilities in the performance of their child-rearing responsibilities.

3. A Felek biztosítják a fogyatékossgal élő gyermekek családhoz való, mindenkit megillető jogát. E jogok hatályba lépése, valamint a fogyatékossgal élő gyermekek elhallgatásának, magára hagyásának, elhanyagolásának és kirekesztésének megelőzése érdekében a Felek vállalják, hogy már a korai szakaszokban biztosítják a szükséges információkat, szolgáltatásokat és segítséget a fogyatékossgal élő gyermekek és családjuk számára.
4. A Felek garantálják, hogy a gyermek nem választható el szüleitől azok akarata ellenére kivéve, amikor az illetékes szervek – a törvényi lehetőségek szem előtt tartása mellett – úgy határoznak, hogy az elválasztás a gyermek érdekeinek szempontjából elengedhetetlenül szükséges. Egy gyermek semmilyen körülmények között sem választható el szüleitől az ő, ill. egyik, vagy mindkét szülő fogyatékossga okán.
5. A Felek vállalják, hogy – amennyiben a szűk család képtelen ellátni a fogyatékossgal élő gyermeket –, minden erőfeszítést megtesznek a tágabb értelemben vett családon belüli gondoskodás elérésére, s, amennyiben ez nem megvalósítható, a közösségen belüli és családi környezetben történő elhelyezéséért.

24. cikkely

Oktatás

1. A Felek elismerik a fogyatékossgal élő személyek oktatáshoz való jogát. E jog – kirekesztéstől mentes és az esélyegyenlőséget szem előtt tartó – gyakorlásához a Felek az oktatási rendszer minden szintjén biztosítják az inklúziót, és az élethosszig tartó tanulás lehetőségét, melynek célja:
 - (a) Az emberi képességek, a méltóságérzet és az önbecsülés maximális fejlesztése, valamint az emberi-, és szabadságjogok és az emberek különbözősége iránti tisztelet erősítése;
 - (b) A fogyatékossgal élő emberek személyiségének, képességeinek és kreativitásának fejlesztése éppúgy, mint mentális és fizikai teljesítményük teljes kibontakoztatása;
 - (c) A fogyatékossgal élő személyek képessé-tétele a nyílt társadalomban való hatékony részvételre.
2. E jogok gyakorlásának érdekében a Felek biztosítják:
 - (a) Hogy fogyatékossguk okán a fogyatékossgal élő személyek nem szorulnak ki az általános oktatási rendszerből, valamint hogy – fogyatékossguk okán – a fogyatékossgal élő gyermekek nem szorulnak ki az ingyenes kötelező általános-és középiskolai oktatásból;
 - (b) Hogy lakóhelyük közösségének többi tagjával egyenlően a fogyatékossgal élő személyek is hozzájutnak az inklúzió, díjtalan és minőségi általános-és középiskolai oktatáshoz;
 - (c) Az egyén igényeinek méltányos kezelése;
 - (d) Az általános oktatási rendszerben a fogyatékossgal élő személyek, hatékony tanuláshoz megkönnyítése érdekében a kívánt támogatásban részesülnek.

3. States Parties shall ensure that children with disabilities have equal rights with respect to family life. With a view to realizing these rights, and to prevent concealment, abandonment, neglect and segregation of children with disabilities, States Parties shall undertake to provide early and comprehensive information, services and support to children with disabilities and their families.
4. States Parties shall ensure that a child shall not be separated from his or her parents against their will, except when competent authorities subject to judicial review determine, in accordance with applicable law and procedures, that such separation is necessary for the best interests of the child. In no case shall a child be separated from parents on the basis of a disability of either the child or one or both of the parents.
5. States Parties shall, where the immediate family is unable to care for a child with disabilities, undertake every effort to provide alternative care within the wider family, and failing that, within the community in a family setting.

Article 24

Education

1. States Parties recognize the right of persons with disabilities to education. With a view to realizing this right without discrimination and on the basis of equal opportunity, States Parties shall ensure an inclusive education system at all levels and life-long learning directed to:
 - (a) The full development of human potential and sense of dignity and self-worth, and the strengthening of respect for human rights, fundamental freedoms and human diversity;
 - (b) The development by persons with disabilities of their personality, talents and creativity, as well as their mental and physical abilities, to their fullest potential;
 - (c) Enabling persons with disabilities to participate effectively in a free society.
2. In realizing this right, States Parties shall ensure that:
 - (a) Persons with disabilities are not excluded from the general education system on the basis of disability, and that children with disabilities are not excluded from free and compulsory primary education, or from secondary education, on the basis of disability;
 - (b) Persons with disabilities can access an inclusive, quality and free primary education and secondary education on an equal basis with others in the communities in which they live;
 - (c) Reasonable accommodation of the individual's requirements is provided;
 - (d) Persons with disabilities receive the support required, within the general education system, to facilitate their effective education;

- (e) A Felek egyénre szabott, hatékony segítséget és – a teljes társadalmi befogadás céljával összhangban – maximális elméleti és társadalmi fejlődést biztosítanak minden olyan, a fogyatékossgal élő személyek tanulásához szükséges – egyéni igény szerinti – körülményt, amelynek az általános oktatási rendszer nem tud megfelelni.
3. A Felek – az oktatásban és a társadalomban való teljes és egyenrangú részvételük elősegítése érdekében – módot adnak a fogyatékossgal élő személyeknek életvezetési és társas készségek elsajátítására. E célból a Felek meghozzák a szükséges intézkedéseket, többek között:
- (a) Támogatják a Braille-írás, alternatív írásrendszerek, a nagyítás, a kommunikáció, a tájékozódás és a közlekedés minden lehetséges módját és válfaját, valamint a személyi segítséget és mentorálást;
- (b) Elősegítik a jelnyelv elsajátítását, valamint a hallásérült közösség nyelvi identitását;
- (c) Biztosítják hogy a vak, siket, valamint siket-vak emberek – főként pedig a gyermekek – oktatása az egyén számára legmegfelelőbb nyelven és kommunikációs módszerrel, valamint az elméleti és társas fejlődést maximálisan elősegítő környezetben történjen.
4. E jogok érvényesülését segítő, a Felek megteszik a szükséges intézkedéseket tanárok – közöttük a jelnyelvben, ill. a pontírásban jártas fogyatékossgal élő tanárok – munkába állásáért, valamint az oktatás valamennyi szintjén tevékenykedő szakemberek és egyéb személyzet képzéséért. Az ilyen jellegű képzések magukban foglalják a fogyatékossgal kapcsolatos tudatosság fejlesztését, valamint – a fogyatékossgal élő személyeket segítő – kommunikációs módszerek és technikák, oktatási módszerek és tananyagok használatát.
5. A Felek biztosítják, hogy a fogyatékossgal élő személyek számára megkülönböztetés nélkül, a mindenkit megillető módon hozzáférhető a felsőoktatás, a szakképzés, a felnőttoktatás és az élethosszig tartó tanulás. E célból a fogyatékossgal élő személyek számára biztosítanak minden szükséges feltételt.

25. cikkely

Egészség

A Felek elismerik, hogy a fogyatékossgal élő személyek az egészség elérhető legmagasabb normájára jogosultak a fogyatékossgal alapján történő bármiféle kirekesztés nélkül. A Felek minden szükséges intézkedést meghoznak a fogyatékossgal élő személyek nemi jelleggel kapcsolatos kezelésekhöz történő hozzáféréseinek biztosítására, beleértve az egészségügyi rehabilitációt. A Felek kiemelten:

- (a) A többi emberrel azonos mennyiségű, és minőségű, ingyenes, vagy megfizethető egészségügyi szolgáltatást biztosítanak a fogyatékossgal élő személyek számára, beleértve a nemiséggel és a termékenységgel kapcsolatos szolgáltatásokat, valamint a társadalom egészségét célzó egészségügyi programokat;
- (b) Fogyatékossgal élő személyek, közöttük a gyermekek és idősek számára is biztosítják a fogy-

- (c) Effective individualized support measures are provided in environments that maximize academic and social development, consistent with the goal of full inclusion.

3. States Parties shall enable persons with disabilities to learn life and social development skills to facilitate their full and equal participation in education and as members of the community. To this end, States Parties shall take appropriate measures, including:
- (a) Facilitating the learning of Braille, alternative script, augmentative and alternative modes, means and formats of communication and orientation and mobility skills, and facilitating peer support and mentoring;
- (b) Facilitating the learning of sign language and the promotion of the linguistic identity of the deaf community;
- (c) Ensuring that the education of persons, and in particular children, who are blind, deaf or deafblind, is delivered in the most appropriate languages and modes and means of communication for the individual, and in environments which maximize academic and social development.
4. In order to help ensure the realization of this right, States Parties shall take appropriate measures to employ teachers, including teachers with disabilities, who are qualified in sign language and/or Braille, and to train professionals and staff who work at all levels of education. Such training shall incorporate disability awareness and the use of appropriate augmentative and alternative modes, means and formats of communication, educational techniques and materials to support persons with disabilities.
5. States Parties shall ensure that persons with disabilities are able to access general tertiary education, vocational training, adult education and lifelong learning without discrimination and on an equal basis with others. To this end, States Parties shall ensure that reasonable accommodation is provided to persons with disabilities.

Article 25

Health

States Parties recognize that persons with disabilities have the right to the enjoyment of the highest attainable standard of health without discrimination on the basis of disability. States Parties shall take all appropriate measures to ensure access for persons with disabilities to health services that are gender-sensitive, including health-related rehabilitation. In particular, States Parties shall:

- (a) Provide persons with disabilities with the same range, quality and standard of free or affordable health care and programmes as provided to other persons, including in the area of sexual and reproductive health and population-based public health programmes;
- (b) Provide those health services needed by persons with disabilities specifically because of their disabilities,

- atékosságukból adódó, speciális egészségügyi szolgáltatásokat, így a korai felismerést, a szükséges beavatkozást és a további fogyatékoság minimalizálását, megelőzését célzó szolgáltatásokat;
- (c) E szolgáltatásokat a lehető legközelebb hozzák mindenkihez, így a vidéki régiókban élőkhez is;
 - (d) Az egészségügyi szakemberektől megkövetelik, hogy a mindenkit megillető minőségű ellátást biztosítsanak a fogyatékossgal élő emberek számára többek között az emberi jogok, az emberi méltóság és autonómia, valamint a fogyatékossgal élő személyek szükségleteinek tudatosítása érdekében képzések, ill. etikai irányvonalak megszerzése révén a köz-és magán-egészségügyben;
 - (e) Ahol az ország törvényei engedélyezik az ilyen jellegű biztosítási formákat, a fogyatékossgal élő személyek számára is igazságos és egyenlő formában kell biztosítani az egészségbiztosítás és életbiztosítás igénybevételének jogát;
 - (f) Tilos a fogyatékossgra hivatkozva megtagadni bármely egészségügyi szolgáltatás, kezelés, étel, vagy ital biztosítását.

26. cikkely

Habilitáció és rehabilitáció

1. A Felek meghoznak minden szükséges és hatékony intézkedést – akár a társak segítségével is – a fogyatékossgal élő személyek maximális függetlenségének, fizikai, mentális, társas és szakmai képességeinek, valamint az élet minden terén történő teljes inklúziójának és részvételének elérése és megtartása érdekében. E célból a Felek átfogó habilitációs és rehabilitációs szolgáltatásokat hoznak létre, erősítik és kiterjesztik azokat, különösen az egészségügy, a foglalkoztatás, az oktatás és a szociális szolgáltatások terén, oly módon, hogy:
 - (a) A habilitációs és rehabilitációs szolgáltatások a lehető legkorábbi szakaszban megkezdődjenek, és az egyén szükségleteinek és erősségeinek multidiszciplináris értékelésén alapuljanak;
 - (b) A habilitációs és rehabilitációs szolgáltatások és programok minden tekintetben segítsék a társadalomban való részvételt és befogadást, önkéntes alapon történjenek, és a fogyatékossgal élő személyek lakóhelyéhez – a vidéki régiókban is – a lehető legközelebb legyenek.
2. A Felek segítik a habilitációs és rehabilitációs szolgáltatások szakembereinek és személyzetének kezdeti és folyamatos képzését.
3. A Felek támogatják a habilitáció és rehabilitáció során használható, a fogyatékossgal élő emberek számára tervezett támogató-segítő eszközök és berendezések elérhetőségének megkönnyítését.

- including early identification and intervention as appropriate, and services designed to minimize and prevent further disabilities, including among children and older persons;
- (c) Provide these health services as close as possible to people's own communities, including in rural areas;
 - (d) Require health professionals to provide care of the same quality to persons with disabilities as to others, including on the basis of free and informed consent by, inter alia, raising awareness of the human rights, dignity, autonomy and needs of persons with disabilities through training and the promulgation of ethical standards for public and private health care;
 - (e) Prohibit discrimination against persons with disabilities in the provision of health insurance, and life insurance where such insurance is permitted by national law, which shall be provided in a fair and reasonable manner;
 - (f) Prevent discriminatory denial of health care or health services or food and fluids on the basis of disability.

Article 26

Habilitation and rehabilitation

1. States Parties shall take effective and appropriate measures, including through peer support, to enable persons with disabilities to attain and maintain maximum independence, full physical, mental, social and vocational ability, and full inclusion and participation in all aspects of life. To that end, States Parties shall organize, strengthen and extend comprehensive habilitation and rehabilitation services and programmes, particularly in the areas of health, employment, education and social services, in such a way that these services and programmes:
 - (a) Begin at the earliest possible stage, and are based on the multidisciplinary assessment of individual needs and strengths;
 - (b) Support participation and inclusion in the community and all aspects of society, are voluntary, and are available to persons with disabilities as close as possible to their own communities, including in rural areas.
2. States Parties shall promote the development of initial and continuing training for professionals and staff working in habilitation and rehabilitation services.
3. States Parties shall promote the availability, knowledge and use of assistive devices and technologies, designed for persons with disabilities, as they relate to habilitation and rehabilitation.

27. cikkely

Munkavállalás és foglalkoztatás

1. A Felek elismerik a fogyatékossgal élő személyek munkavállaláshoz való, mindenkit megillető jogát; ez a szabadon választott munka révén, a nyílt, inklúzív és a fogyatékossgal élő emberek számára akadálymentes munkaerő-piacon történő keresethez jutás lehetőségének jogát jelenti. A Felek vigyázzák és segítik – az alkalmazotti idő során szerzett fogyatékossgal esetén is – a munkához való jog érvényesülését meghozva a szükséges lépéseket – akár törvényalkotás útján is – azáltal, hogy többek között:
 - (a) Tiltanak mindennemű, a fogyatékossgal alapján történő, elhelyezkedéssel kapcsolatos megkülönböztetést a munkavállalók kiválasztása, bérezése, a munkahely-választás, a munka tartós végzése, a munkahelyi előmenetel, és a munkabiztonság terén;
 - (b) A mindenkit megillető módon védik a fogyatékossgal élő személyek igazságos és kedvező munkakörülményekhez, így az esélyegyenlőséghez és a többi emberrel azonos minőségben végzett munka azonos bérezéséhez, valamint biztonságos és egészséges munkakörülményekhez, így a zaklatástól való védelemhez való jogát, és a sérelmek orvosolását;
 - (c) Biztosítja, hogy a fogyatékossgal élő személyek a mindenkit megillető mértékben gyakorolhassák a szakszervezetek nyújtotta jogaikat;
 - (d) Képesse teszik a fogyatékossgal élő személyeket az elhelyezkedést segítő általános programokban, az elhelyezkedés folyamata során segítséget nyújtó szolgáltatásokban, valamint a szakmai továbbképzésekben való hatékony részvételük elérésében;
 - (e) A munkaerőpiacon előmozdítják a fogyatékossgal élő személyek elhelyezkedési és előrelépési lehetőségeit, valamint segítséget nyújtanak a munkahely felkutatása, annak megszerzése, megtartása, valamint a munkába történő visszaállítás során;
 - (f) Segítik a magánszektorban történő egyéni vállalkozások indítását;
 - (g) A közszférában is alkalmaznak fogyatékossgal élő személyeket;
 - (h) Megfelelő politika és intézkedések foganatosítása révén elősegítik a fogyatékossgal élő személyek magánszektorban történő alkalmazását, melyhez szükség lehet a pozitív irányba tett lépéseket ösztönző programokra és egyéb intézkedésekre;
 - (i) Biztosítják a fogyatékossgal élő személyek számára szükséges megfelelő munkahelyi körülményeket;
 - (j) Segítik a fogyatékossgal élő személyek nyílt munkaerő piacon történő tapasztalatszerzését;
 - (k) Segítik a fogyatékossgal élő személyek munkavállalással kapcsolatos és szakmai rehabilitációját, a munka hosszú távú megtartását, valamint a munkába történő visszaállását.
2. A Felek garantálják, hogy a fogyatékossgal élő személyeket nem dolgoztatják kényszermunkában, valamint hogy részesülnek a kényszerű vagy kötelező munkavégzéssel szembeni mindenkit megillető védelemben.

Article 27

Work and employment

1. States Parties recognize the right of persons with disabilities to work, on an equal basis with others; this includes the right to the opportunity to gain a living by work freely chosen or accepted in a labour market and work environment that is open, inclusive and accessible to persons with disabilities. States Parties shall safeguard and promote the realization of the right to work, including for those who acquire a disability during the course of employment, by taking appropriate steps, including through legislation, to, inter alia:
 - (a) Prohibit discrimination on the basis of disability with regard to all matters concerning all forms of employment, including conditions of recruitment, hiring and employment, continuance of employment, career advancement and safe and healthy working conditions;
 - (b) Protect the rights of persons with disabilities, on an equal basis with others, to just and favourable conditions of work, including equal opportunities and equal remuneration for work of equal value, safe and healthy working conditions, including protection from harassment, and the redress of grievances;
 - (c) Ensure that persons with disabilities are able to exercise their labour and trade union rights on an equal basis with others;
 - (d) Enable persons with disabilities to have effective access to general technical and vocational guidance programmes, placement services and vocational and continuing training;
 - (e) Promote employment opportunities and career advancement for persons with disabilities in the labour market, as well as assistance in finding, obtaining, maintaining and returning to employment;
 - (f) Promote opportunities for self-employment, entrepreneurship, the development of cooperatives and starting one's own business;
 - (g) Employ persons with disabilities in the public sector;
 - (h) Promote the employment of persons with disabilities in the private sector through appropriate policies and measures, which may include affirmative action programmes, incentives and other measures;
 - (i) Ensure that reasonable accommodation is provided to persons with disabilities in the workplace;
 - (j) Promote the acquisition by persons with disabilities of work experience in the open labour market;
 - (k) Promote vocational and professional rehabilitation, job retention and return-to-work programmes for persons with disabilities.
2. States Parties shall ensure that persons with disabilities are not held in slavery or in servitude, and are protected, on an equal basis with others, from forced or compulsory labour.

28. cikkely

Megfelelő életszínvonal és szociális védelem

1. A Felek elismerik a fogyatékossgal élő személyek és családjuk megfelelő életkörülményekhez, így megfelelő táplálékhoz, ruházathoz és otthonhoz, valamint életkörülményeik folyamatos fejlesztéséhez, így az ivóvízellátás biztosításához való jogát, és mindent megtesznek e jogok védelmének és fogatosításának érdekében.
2. A Felek elismerik a fogyatékossgal élő személyek szociális védelemhez való jogát, annak – a fogyatékossgal alapján történő diszkrimináció nélküli – élvezetéhez való jogukat, és minden szükséges intézkedést meghoznak annak védelmére és érvényesítésére érdekében, többek között:
 - (a) Biztosítja a fogyatékossgal élő személyek fogyatékossgukkal kapcsolatos szükségleteiből fakadó igényeinek megfelelő és megfizethető szolgáltatásokhoz, segédeszközökhöz és egyéb segítségnyújtási formákhoz való hozzáférését;
 - (b) Segíti a fogyatékossgal élő személyek, különösen a lányok, nők és idősek, szociális védelmét és a szegénység csökkentését célzó programokhoz való hozzáférését;
 - (c) Biztosítja a szegénységben élő fogyatékossgal élő személyek és családjuk, a fogyatékossgal okán fellépő kiadásainak (a megfelelő képzési forma, tanácsadás, anyagi segítségnyújtás és a hosszabb ideig tartó gondoskodás) állami támogatását;
 - (d) Biztosítja a fogyatékossgal élő személyek részvételét a nemzeti otthonteremtési programokban;
 - (e) Biztosítja a fogyatékossgal élő személyek nyugdíjszerű juttatásokhoz való egyenlő hozzáférését.

29. cikkely

A politikai életben és közéletben való részvétel

A Felek garantálják a fogyatékossgal élő személyek számára politikai jogaik élvezetét és a mindenkit megillető gyakorlását, s biztosítják a következőket:

- (a) Biztosítják a fogyatékossgal élő személyek mindenkit megillető politikai-és közéletben való hatékony, s a nemzeti joggyakorlatnak megfelelően történő közvetlen, vagy a maguk választotta képviselők útján történő részvételét, így a szavazás lehetőségét és jogát, valamint az ő megválasztásukat, ezen kívül:
 - (i) Biztosítani kell a szavazás folyamatának, körülményeinek és anyagának akadálymentes és könnyen érthető voltát;
 - (ii) Választások, és népszavazások alkalmával védeni kell a fogyatékossgal élő személyek- külső ráhatástól mentes – titkos szavazáshoz való jogát, valamint a választásokon történő részvételét, a kormány bármely szintjén köztisztviség hatékony betöltését és a szükséges technikai háttér és segítségnyújtás biztosítását;
 - (iii) Garantálni kell a fogyatékossgal élő választópolgárok szabad akaratának kifejezését, és e célból kérésükre – amennyiben szükséges – a

Article 28

Adequate standard of living and social protection

1. States Parties recognize the right of persons with disabilities to an adequate standard of living for themselves and their families, including adequate food, clothing and housing, and to the continuous improvement of living conditions, and shall take appropriate steps to safeguard and promote the realization of this right without discrimination on the basis of disability.
2. States Parties recognize the right of persons with disabilities to social protection and to the enjoyment of that right without discrimination on the basis of disability, and shall take appropriate steps to safeguard and promote the realization of this right, including measures:
 - (a) To ensure equal access by persons with disabilities to clean water services, and to ensure access to appropriate and affordable services, devices and other assistance for disability-related needs;
 - (b) To ensure access by persons with disabilities, in particular women and girls with disabilities and older persons with disabilities, to social protection programmes and poverty reduction programmes;
 - (c) To ensure access by persons with disabilities and their families living in situations of poverty to assistance from the State with disability-related expenses, including adequate training, counselling, financial assistance and respite care;
 - (d) To ensure access by persons with disabilities to public housing programmes;
 - (e) To ensure equal access by persons with disabilities to retirement benefits and programmes.

Article 29

Participation in political and public life

States Parties shall guarantee to persons with disabilities political rights and the opportunity to enjoy them on an equal basis with others, and shall undertake to:

- (a) Ensure that persons with disabilities can effectively and fully participate in political and public life on an equal basis with others, directly or through freely chosen representatives, including the right and opportunity for persons with disabilities to vote and be elected, inter alia, by:
 - (i) Ensuring that voting procedures, facilities and materials are appropriate, accessible and easy to understand and use;
 - (ii) Protecting the right of persons with disabilities to vote by secret ballot in elections and public referendums without intimidation, and to stand for elections, to effectively hold office and perform all public functions at all levels of government, facilitating the use of assistive and new technologies where appropriate;
 - (iii) Guaranteeing the free expression of the will of persons with disabilities as electors and to this end, where necessary, at their request, allowing

szavazás során, általuk megjelölt segítők részvételének engedélyezését.

- (b) Szorgalmazni kell olyan környezet kialakítását, melyben a fogyatékossgal élő személyek kirekesztéstől mentesen, a többi emberrel egyenlően, hatékonyan és teljes mértékben részt tudnak venni a közügyekben, valamint ösztönözni kell őket a közügyekben történő aktív részvételre, így:
- (i) Az ország politikai és közügyeivel foglalkozó civil szervezetekben, valamint a pártok tevékenységeiben és igazgatásában való részvételben;
- (ii) A fogyatékossgal élő személyeket nemzetközi, nemzeti, regionális és helyi szinten képviselő szervezetek létrehozása, és az azokhoz történő csatlakozás.

30. cikkely

A kulturális életben, rekreációban, szabadidős tevékenységekben és sportban való részvétel

1. A Felek elismerik a fogyatékossgal élő személyek a kulturális életben való részvételhez való, mindenkit megillető jogát, és minden szükséges intézkedést meghoznak annak érdekében, hogy a fogyatékossgal élő személyek:
 - (a) Akadálymentes formában férjenek hozzá a kultúrát terjesztő anyagokhoz;
 - (b) Akadálymentes formában élvezhessék a televízió műsorait, a filmeket, színházat és egyéb kulturális tevékenységeket;
 - (c) A kulturális programokat, ill. szolgáltatásokat kínáló helyek – így a színházak, filmszínházak, múzeumok, könyvtárak és turisztikai szolgáltatások – akadálymentes élvezete, valamint – amennyire csak lehetséges – az emlékhelyek és a nemzeti kultúra számára fontos helyek látogatása.
2. A Felek minden szükséges intézkedést meghoznak annak érdekében, hogy képessé tegyék a fogyatékossgal élő személyeket művészi és intellektuális készségeik fejlesztésének és használatának nem csupán öncélú, hanem a közösség érdekeit szolgáló maximális kiaknázására.
3. A Felek összhangban a nemzetközi joggyakorlattal minden szükséges lépést megtesznek annak érdekében, hogy az intellektuális tulajdon védelmét célzó törvények ne jelentsenek okatlan, vagy diszkriminatív jellegű akadályt a fogyatékossgal élő személyek számára a kulturális anyagokhoz való hozzáférés során.
4. A fogyatékossgal élő személyek a mindenkit megillető módon jogosultak sajátos kulturális és nyelvi identitásuk elismerésére és támogatására, beleértve a jelnyelvet és a siketek kultúráját.
5. A fogyatékossgal élő személyek mindenkit megillető részvételének biztosítása céljából a rekreációs, szabadidős és sport tevékenységekben a Felek meghozzák a szükséges intézkedéseket:
 - (a) A lehető legnagyobb számú fogyatékossgal élő személy ösztönzése és segítése az integrált sporttevékenységek összes szintjén való részvételre;

assistance in voting by a person of their own choice;

- (b) Promote actively an environment in which persons with disabilities can effectively and fully participate in the conduct of public affairs, without discrimination and on an equal basis with others, and encourage their participation in public affairs, including:
- (i) Participation in non-governmental organizations and associations concerned with the public and political life of the country, and in the activities and administration of political parties;
- (ii) Forming and joining organizations of persons with disabilities to represent persons with disabilities at international, national, regional and local levels.

Article 30

Participation in cultural life, recreation, leisure and sport

1. States Parties recognize the right of persons with disabilities to take part on an equal basis with others in cultural life, and shall take all appropriate measures to ensure that persons with disabilities:
 - (a) Enjoy access to cultural materials in accessible formats;
 - (b) Enjoy access to television programmes, films, theatre and other cultural activities, in accessible formats;
 - (c) Enjoy access to places for cultural performances or services, such as theatres, museums, cinemas, libraries and tourism services, and, as far as possible, enjoy access to monuments and sites of national cultural importance.
2. States Parties shall take appropriate measures to enable persons with disabilities to have the opportunity to develop and utilize their creative, artistic and intellectual potential, not only for their own benefit, but also for the enrichment of society.
3. States Parties shall take all appropriate steps, in accordance with international law, to ensure that laws protecting intellectual property rights do not constitute an unreasonable or discriminatory barrier to access by persons with disabilities to cultural materials.
4. Persons with disabilities shall be entitled, on an equal basis with others, to recognition and support of their specific cultural and linguistic identity, including sign languages and deaf culture.
5. With a view to enabling persons with disabilities to participate on an equal basis with others in recreational, leisure and sporting activities, States Parties shall take appropriate measures:
 - (a) To encourage and promote the participation, to the fullest extent possible, of persons with disabilities in mainstream sporting activities at all levels;

- (b) Biztosítani kell a fogyatékoság típusához igazodó, speciális sport-és rekreációs tevékenységek szervezésének, fejlesztésének és az ezekben való részvétel lehetőségét, valamint a velük kapcsolatos képzés, edzés és a szükséges források – egyenlő alapokon történő – meglétét;
- (c) Biztosítani kell a fogyatékosággal élő személyek a sport, rekreációs és turisztikai tevékenységekhez való akadálymentes hozzáféréseinek jogát.
- (d) Garantálni kell a fogyatékosággal élő gyermekek játékokban, sport-és rekreációs tevékenységekben, szabadidős és sport tevékenységekben való akadálymentes részvételét, beleértve az iskolarendszerben előforduló tevékenységeket;
- (e) Biztosítani kell, hogy a fogyatékosággal élő személyek akadálymentesen igénybe vehessék a rekreációs, szabadidős, sport és turisztikai tevékenységeket szervezők szolgáltatásait.

31. cikkely

Statisztika és adatgyűjtés

1. A Felek vállalják, hogy összegyűjtik a szükséges információkat –beleértve statisztikai és kutatási adatokat – a jelen egyezmény hatályba léptetéséhez szükséges politika kialakítása és megvalósítása céljából. Az adatgyűjtés és adatkezelés folyamata:
 - (a) Megfelelnek a törvényi úton kijelölt biztosítékoknak – így az adatvédelemhez kapcsolódó törvényeknek – biztosítandó a fogyatékosággal élő személyeket megillető titkosság és titoktartás tiszteletben tartását;
 - (b) Megegyeznek az alapvető emberi-, és szabadságjogok és a statisztika etikai irányvonalainak nemzetközi szinten elfogadott normáival.
2. Az összegyűjtött információ, e cikkellyel egyezően, megfelelő módon megsemmisítendő, így segítve, az értékelés folyamatához hozzájárulva, a Felek – ezen egyezményben megjelölt – kötelezéseinek teljesítését, valamint segítve azonosítani és leküzdeni a fogyatékosággal élő személyek joggyakorlásának akadályait.
3. A Felek felmérik az ezen információ terjesztésével járó felelősséget, valamint biztosítják a fogyatékosággal élő emberek akadálymentes hozzáférését.

32. cikkely

Nemzetközi együttműködés

1. A Felek felismerik a nemzetközi együttműködés fontosságát, és elősegítik azt a jelen egyezmény célkitűzéseinek megvalósítására tett nemzeti erőfeszítések támogatásával, és hatékony intézkedéseket hoznak a résztvevő Felekkel, valamint a kapcsolódó nemzetközi és regionális szervezetekkel, a civil társadalommal, különösen pedig a fogyatékosággal élő személyeket tömörítő szervezetekkel történő együttműködés kialakítása révén. Ezen intézkedések többek között:

- (b) To ensure that persons with disabilities have an opportunity to organize, develop and participate in disability-specific sporting and recreational activities and, to this end, encourage the provision, on an equal basis with others, of appropriate instruction, training and resources;
- (c) To ensure that persons with disabilities have access to sporting, recreational and tourism venues;
- (d) To ensure that children with disabilities have equal access with other children to participation in play, recreation and leisure and sporting activities, including those activities in the school system;
- (e) To ensure that persons with disabilities have access to services from those involved in the organization of recreational, tourism, leisure and sporting activities.

Article 31

Statistics and data collection

1. States Parties undertake to collect appropriate information, including statistical and research data, to enable them to formulate and implement policies to give effect to the present Convention. The process of collecting and maintaining this information shall:
 - (a) Comply with legally established safeguards, including legislation on data protection, to ensure confidentiality and respect for the privacy of persons with disabilities;
 - (b) Comply with internationally accepted norms to protect human rights and fundamental freedoms and ethical principles in the collection and use of statistics.
2. The information collected in accordance with this article shall be disaggregated, as appropriate, and used to help assess the implementation of States Parties' obligations under the present Convention and to identify and address the barriers faced by persons with disabilities in exercising their rights.
3. States Parties shall assume responsibility for the dissemination of these statistics and ensure their accessibility to persons with disabilities and others.

Article 32

International cooperation

1. States Parties recognize the importance of international cooperation and its promotion, in support of national efforts for the realization of the purpose and objectives of the present Convention, and will undertake appropriate and effective measures in this regard, between and among States and, as appropriate, in partnership with relevant international and regional organizations and civil society, in particular organizations of persons with disabilities. Such measures could include, inter alia:

- (a) Biztosítják a nemzetközi együttműködés és nemzetközi fejlesztési programok befogadó voltát, és akadálymentességét;
 - (b) Lehetővé teszik és támogatják a készségfejlesztést, információ-és tapasztalatcsere, képzési programok és a jó gyakorlatok kölcsönös megismertetése útján;
 - (c) Segítik a tudományos együttműködést, és a tudományos és technikai tudás megszerzésének lehetőségét, valamint;
 - (d) Szükség szerint biztosítanak technikai és anyagi segítséget, ide értve a segítségnyújtáshoz-jutás, és az akadálymentes segítői technikák és módszerek átadása révén.
2. A Felek eleget tesznek az egyezményben megjelölt kötelezettségeiknek tekintet nélkül annak nemzetközi volta-ra.

33. cikkely

Nemzeti szintű teljesítés és ellenőrzés

1. A jelen egyezmény megvalósulásának érdekében a Felek kormányukban kijelölnek egy, vagy több központi szereplőt, ill. – alapos megfontolás után – létrehoznak, vagy kijelölnek egy, a kapcsolódó területeken és szinteken történő, kapcsolódó tevékenységek segítését célzó koordináló mechanizmust.
2. A Felek – jogi és közigazgatási rendszerükkel összhangban – nemzeti szinten fenntartanak, erősítenek, kijelölnek, vagy létrehoznak egy független mechanizmust, mely segíti, védi és ellenőrzi a jelen egyezmény megvalósulását – ahol szükséges – figyelembe véve a nemmel és életkorral kapcsolatos sajátos kérdéseket. Egy ilyen jellegű mechanizmus meghatározása vagy létrehozása során a Felek figyelembe veszik az emberi jogok védelmét vagy segítését célzó nemzeti intézmények státuszának és működésének alapelveit.
3. A civil társadalom – különösen a fogyatékossgal élő személyek és az őket képviselő szervezetek – maximálisan részt vesznek az ellenőrzés folyamatában.

34. cikkely

Bizottság a Fogyatékossgal Élő Személyek Jogaiért

1. A Bizottság a Fogyatékossgal Élő Emberek Jogaiért (továbbiakban a Bizottság) az alábbi funkciók betöltéséért alakul meg.
2. A jelen egyezmény hatálybalépésének pillanatában a Bizottság 12 szakemberről áll. Az egyezmény további 60 ratifikációját vagy csatlakozást követően a Bizottság létszáma 6 fővel bővül, elérve, a 18 fős maximális létszámot.
3. A Bizottság tagjai kiemelkedő erkölcsi értékekkel bírónak, a jelen egyezmény által tárgyalt szakterület elismert, és neves szakemberei. Fontos, hogy jelöltjük megválasz-

- (a) Ensuring that international cooperation, including international development programmes, is inclusive of and accessible to persons with disabilities;
 - (b) Facilitating and supporting capacity-building, including through the exchange and sharing of information, experiences, training programmes and best practices;
 - (c) Facilitating cooperation in research and access to scientific and technical knowledge;
 - (d) Providing, as appropriate, technical and economic assistance, including by facilitating access to and sharing of accessible and assistive technologies, and through the transfer of technologies.
2. The provisions of this article are without prejudice to the obligations of each State Party to fulfil its obligations under the present Convention.

Article 33

National implementation and monitoring

1. States Parties, in accordance with their system of organization, shall designate one or more focal points within Government for matters relating to the implementation of the present Convention, and shall give due consideration to the establishment or designation of a coordination mechanism within Government to facilitate related action in different sectors and at different levels.
2. States Parties shall, in accordance with their legal and administrative systems, maintain, strengthen, designate or establish within the State Party, a framework, including one or more independent mechanisms, as appropriate, to promote, protect and monitor implementation of the present Convention. When designating or establishing such a mechanism, States Parties shall take into account the principles relating to the status and functioning of national institutions for protection and promotion of human rights.
3. Civil society, in particular persons with disabilities and their representative organizations, shall be involved and participate fully in the monitoring process.

Article 34

Committee on the Rights of Persons with Disabilities

1. There shall be established a Committee on the Rights of Persons with Disabilities (hereafter referred to as “the Committee”), which shall carry out the functions hereinafter provided.
2. The Committee shall consist, at the time of entry into force of the present Convention, of twelve experts. After an additional sixty ratifications or accessions to the Convention, the membership of the Committee shall increase by six members, attaining a maximum number of eighteen members.
3. The members of the Committee shall serve in their personal capacity and shall be of high moral standing and recognized competence and experience in the field cov-

tásakor a Felek kellően mérlegeljék a jelen egyezmény 4.3-as cikkelyében foglalt rendelkezéseket.

4. A tagok megválasztásakor a Felek figyelembe veszik a földrajzi megoszlást, az eltérő civilizációs formákat, és uralkodó jogrendeket, a nemi képviseltség, és a fogyatékkal élő szakemberek arányát.
5. A Bizottság tagjait titkos szavazással választják a Felek által jelölt személyek listájáról az Egyesült Nemzetek főtitkára vezette konferencia alkalmával. Kétharmados többség mellett a legtöbb szavazatot kapott szakemberek megválasztásához a Felek képviselőinek egyszerű többsége is szükséges.
6. A legelső választás időpontja nem haladhatja meg több mint hat hónappal a jelen egyezmény elfogadásának időpontját. Négy hónappal minden egyes választást megelőzően az Egyesült Nemzetek Főtitkára a Feleket levélben értesíti, és kéri a jelölések két hónapon belül történő benyújtására. Ezt követően a főtitkár betűrendbe szedett listát készít a jelöltek nevével, feltüntetve azon a jelölő tagállamot, majd továbbítja azt a jelen egyezményben szereplő minden félnek.
7. A Bizottság tagjait négyéves időtartamra választják. Újbóli megválasztásra minden tag további egy alkalommal jelölhető. A Bizottság hat tagjának hivatali ideje azonban az első megválasztást követő második év végén lejár. E hat fő kiléte felől a jelen cikkely 5. bekezdésében írottak szerint megválasztott elnök sorsolás útján dönt.
8. E hat fő kilétének megválasztása a rendszeres választások alkalmával, a jelen cikkely rendelkezéseinek értelmében történik.
9. Amennyiben a Bizottság valamely tagja elhalálozik, lemond, vagy bármely más okból tisztségét nem képes a továbbiakban betölteni, a ciklus fennmaradó részére az öt jelölő fél választ megfelelő végzettséggel rendelkező, és az e cikkelyben megjelölt feltételeknek megfelelő szakembert.
10. Rendtartási szabályait a Bizottság maga hozza.
11. Az Egyesült Nemzetek főtitkára biztosítja a Bizottság hatékony működéséhez szükséges személyi és tárgyi feltételeket, valamint összehívja annak alakuló ülését.
12. A közgyűlés beelgyezésével és az általuk szabott feltételek mellett a Bizottság tagjai az Egyesült Nemzetek anyagi forrásaiból rendszeres tiszteletdíjban részesülnek;
13. A Bizottság tagjai az Egyesült Nemzetek Egyezménye a Privilegiumokról és Mentességekről (Convention on the Privileges and Immunities of the United Nations)

ered by the present Convention. When nominating their candidates, States Parties are invited to give due consideration to the provision set out in article 4.3 of the present Convention.

4. The members of the Committee shall be elected by States Parties, consideration being given to equitable geographical distribution, representation of the different forms of civilization and of the principal legal systems, balanced gender representation and participation of experts with disabilities.
5. The members of the Committee shall be elected by secret ballot from a list of persons nominated by the States Parties from among their nationals at meetings of the Conference of States Parties. At those meetings, for which two thirds of States Parties shall constitute a quorum, the persons elected to the Committee shall be those who obtain the largest number of votes and an absolute majority of the votes of the representatives of States Parties present and voting.
6. The initial election shall be held no later than six months after the date of entry into force of the present Convention. At least four months before the date of each election, the Secretary-General of the United Nations shall address a letter to the States Parties inviting them to submit the nominations within two months. The Secretary-General shall subsequently prepare a list in alphabetical order of all persons thus nominated, indicating the State Parties which have nominated them, and shall submit it to the States Parties to the present Convention.
7. The members of the Committee shall be elected for a term of four years. They shall be eligible for re-election once. However, the term of six of the members elected at the first election shall expire at the end of two years; immediately after the first election, the names of these six members shall be chosen by lot by the chairperson of the meeting referred to in paragraph 5 of this article.
8. The election of the six additional members of the Committee shall be held on the occasion of regular elections, in accordance with the relevant provisions of this article.
9. If a member of the Committee dies or resigns or declares that for any other cause she or he can no longer perform her or his duties, the State Party which nominated the member shall appoint another expert possessing the qualifications and meeting the requirements set out in the relevant provisions of this article, to serve for the remainder of the term.
10. The Committee shall establish its own rules of procedure.
11. The Secretary-General of the United Nations shall provide the necessary staff and facilities for the effective performance of the functions of the Committee under the present Convention, and shall convene its initial meeting.
12. With the approval of the General Assembly, the members of the Committee established under the present Convention shall receive emoluments from United Nations resources on such terms and conditions as the Assembly may decide, having regard to the importance of the Committee's responsibilities.
13. The members of the Committee shall be entitled to the facilities, privileges and immunities of experts on mission for the United Nations as laid down in the relevant

vonatkozó részei értelmében az Egyesült Nemzetek küldött szakértőire vonatkozó privilégiumokat és mentességeket élvezik.

35. cikkely

A Felek jelentései

1. Az adott országban a jelen egyezmény hatálybalépését követő második év végén minden fél köteles az Egyesült Nemzetek Főtitkárán keresztül átfogó jelentésben beszámolni a Bizottságnak arról, milyen intézkedéseket fogantatosított a jelen egyezményben megszabott kötelellességek teljesítése érdekében, és milyen eredményre jutott.
2. Ezt követően a Felek négyévente, vagy amikor a Bizottság úgy határoz, kötelesek jelentést készíteni.
3. A beszámolók tartalmának irányvonalát a Bizottság határozza meg.
4. Azon fél, amely benyújtott egy átfogó kezdeti jelentést, a következőkben már nem köteles az abban foglalt információkat ismételtel feltüntetni. A jelentéseket tanácsos nyílt, és átlátható folyamat keretében elkészíteni, és megfontolni a jelen egyezmény 4. cikkely 3. bekezdésében foglalt rendelkezéseket.
5. Tanácsos a jelentésekben feltüntetni a jelen egyezményben foglalt kötelezettségek teljesítését nehezítő tényezőket és nehézségeket.

36. cikkely

A jelentések áttekintése

1. A Bizottság minden egyes jelentést megtekint, megfelelő javaslatokat és általános tanácsokat fogalmaz meg, majd azokat az érintett félnek továbbítja. A szóban forgó fél bármilyen információval válaszolhat a Bizottságnak. A Bizottság bármely féltől további információkat kérhet a jelen egyezményben foglaltak fogantatosításával kapcsolatosan.
2. Amennyiben valamely fél jelentősen elmarad egy jelentés benyújtásával, a Bizottság értesítheti az adott felet arról, hogy hitelt érdemlő információk alapján szükségesnek látja a jelen egyezmény az adott fél által történő fogantatosításának felülvizsgálatát. Amennyiben az adott fél az értesítést követő három hónappal sem teljesíti jelentési kötelezettségét, a Bizottság vizsgálatot rendelhet el. Amennyiben a fél benyújtja jelentését, rá az e cikkely 1. bekezdésében foglalt rendelkezések vonatkoznak.
3. Az Egyesült Nemzetek Főtitkára a jelentéseket minden résztvevő fél számára elérhetővé teszi.
4. A Felek saját országuk nagynyilvánossága elé tárják jelentésüket, valamint az e jelentésekre vonatkozó javaslatokat és általános tanácsokat.

sections of the Convention on the Privileges and Immunities of the United Nations.

Article 35

Reports by States Parties

1. Each State Party shall submit to the Committee, through the Secretary-General of the United Nations, a comprehensive report on measures taken to give effect to its obligations under the present Convention and on the progress made in that regard, within two years after the entry into force of the present Convention for the State Party concerned.
2. Thereafter, States Parties shall submit subsequent reports at least every four years and further whenever the Committee so requests.
3. The Committee shall decide any guidelines applicable to the content of the reports.
4. A State Party which has submitted a comprehensive initial report to the Committee need not, in its subsequent reports, repeat information previously provided. When preparing reports to the Committee, States Parties are invited to consider doing so in an open and transparent process and to give due consideration to the provision set out in article 4.3 of the present Convention.
5. Reports may indicate factors and difficulties affecting the degree of fulfilment of obligations under the present Convention.

Article 36

Consideration of reports

1. Each report shall be considered by the Committee, which shall make such suggestions and general recommendations on the report as it may consider appropriate and shall forward these to the State Party concerned. The State Party may respond with any information it chooses to the Committee. The Committee may request further information from States Parties relevant to the implementation of the present Convention.
2. If a State Party is significantly overdue in the submission of a report, the Committee may notify the State Party concerned of the need to examine the implementation of the present Convention in that State Party, on the basis of reliable information available to the Committee, if the relevant report is not submitted within three months following the notification. The Committee shall invite the State Party concerned to participate in such examination. Should the State Party respond by submitting the relevant report, the provisions of paragraph 1 of this article will apply.
3. The Secretary-General of the United Nations shall make available the reports to all States Parties.
4. States Parties shall make their reports widely available to the public in their own countries and facilitate access to the suggestions and general recommendations relating to these reports.

5. A Bizottság technikai, vagy segítségnyújtással kapcsolatos kérés, vagy probléma-megjelölés esetén belátása szerint adhatja tovább a Felek jelentését – mellékelve saját megfigyeléseit és javaslatait- az Egyesült Nemzetek szakirányú ügynökségeinek, anyagi forrásainak, programjainak és egyéb szakértő testületeinek.

37. cikkely

A Bizottság és a Felek közötti együttműködés

1. Minden fél köteles együttműködni a Bizottsággal, és segíteni tagjait megbízatásuk teljesítésében.
2. A Felekkel történő együttműködés keretében a Bizottság mérlegeli, milyen módon lehet nemzeti szinten, ám akár nemzetközi együttműködés révén elősegíteni a jelen egyezményben foglaltak foganatosítását.

38. cikkely

A Bizottság kapcsolata más testületekkel

A jelen egyezményben foglaltak foganatosítása, és az egyezményben tárgyalt területeken történő nemzetközi együttműködések ösztönzése érdekében:

- (a) A szakirányú ügynökségek, és az Egyesült Nemzetek egyéb testületei képviseltethetik magukat az egyezmény foganatosításával összefüggésben lévő rendelkezések hozatalát célzó tárgyalásokon, amennyiben azok az adott testület hatáskörébe tartoznak. A Bizottság bármely szakirányú ügynökséget, vagy az Egyesült Nemzetek bármely más testületét felkérheti a hatáskörébe tartozó kérdésekben szakértő tanácsadásra. A Bizottság bármely szakirányú ügynökséget, vagy az Egyesült Nemzetek bármely más testületét felkérheti a hatáskörébe tartozó kérdésekben jelentés készítésére;
- (b) Hatáskörének korlátait elérve a Bizottság más, a nemzetközi emberjogi törvények által relevánsnak nyilvánított testülettel egyeztetni a jelentések elkészítésekor használt irányelveket, javaslatokat, és általános teendők egyeztetése, valamint a funkcióbeli átfedések elkerülésének céljából.

39. cikkely

A Bizottság jelentése

A Bizottság minden két évben jelentési kötelezettséggel tartozik tevékenységéről a közgyűlés, valamint a Gazdasági és Szociális Tanács felé, valamint indítvánnyal és általános javaslatokkal élhet a résztvevő Felek jelentésével és a tőlük származó információval kapcsolatban.

5. The Committee shall transmit, as it may consider appropriate, to the specialized agencies, funds and programmes of the United Nations, and other competent bodies, reports from States Parties in order to address a request or indication of a need for technical advice or assistance contained therein, along with the Committee's observations and recommendations, if any, on these requests or indications.

Article 37

Cooperation between States Parties and the Committee

1. Each State Party shall cooperate with the Committee and assist its members in the fulfilment of their mandate.
2. In its relationship with States Parties, the Committee shall give due consideration to ways and means of enhancing national capacities for the implementation of the present Convention, including through international cooperation.

Article 38

Relationship of the Committee with other bodies

In order to foster the effective implementation of the present Convention and to encourage international cooperation in the field covered by the present Convention:

- (a) The specialized agencies and other United Nations organs shall be entitled to be represented at the consideration of the implementation of such provisions of the present Convention as fall within the scope of their mandate. The Committee may invite the specialized agencies and other competent bodies as it may consider appropriate to provide expert advice on the implementation of the Convention in areas falling within the scope of their respective mandates. The Committee may invite specialized agencies and other United Nations organs to submit reports on the implementation of the Convention in areas falling within the scope of their activities;
- (b) The Committee, as it discharges its mandate, shall consult, as appropriate, other relevant bodies instituted by international human rights treaties, with a view to ensuring the consistency of their respective reporting guidelines, suggestions and general recommendations, and avoiding duplication and overlap in the performance of their functions.

Article 39

Report of the Committee

The Committee shall report every two years to the General Assembly and to the Economic and Social Council on its activities, and may make suggestions and general recommendations based on the examination of reports and information received from the States Parties. Such suggestions and general recommendations shall be included in the report

E javaslatokat, a Felek esetleges megjegyzéseivel egyetemben, a Bizottság köteles jelentésébe foglalni.

40. cikkely

A Felek konferenciája

1. A Felek rendszeres időközönként szervezett konferenciákon tárgyalják meg a jelen egyezményben foglaltak foganatosításával kapcsolatban felmerülő kérdéseket.
2. A jelen egyezmény hatálybalépését nem több, mint hat hónappal követően az Egyesült Nemzetek Főtitkára összehívja a Felek első konferenciáját. A további konferenciákat az Egyesült Nemzetek Főtitkára kétévenként, vagy a konferencia döntése szerinti időközönként hívja össze.

41. cikkely

Letéteményes

A jelen egyezmény letéteményese az Egyesült Nemzetek Főtitkára.

42. cikkely

Aláírás

A jelen egyezményt bármely állam, vagy regionális integrációs szervezet aláírni jogosult az Egyesült Nemzetek New York-i központjában (xxxx).

43. cikkely

Az egyezségek megtartása

A jelen egyezményt a résztvevő Felek, valamint a regionális integrációs egyesületek aláírása ratifikálja. A későbbiekben bármely állam vagy regionális integrációs egyesület csatlakozhat hozzá, amely korábban nem írta alá a jelent egyezményt.

44. cikkely

Regionális integrációs szervezetek

1. „Regionális integrációs szervezet”-en olyan szervezetet értünk, amelyet egy adott régió szuverén államai alapítottak, és a régió tagállamai felruházták azt a jelen egyezményben tárgyalt kérdéseket illető szaktudással. E szervezetek a csatlakozás aktusa során kötelesek kinyilvánítani, milyen mértékben sajátították el a jelen egyezményben foglalt kérdésekkel kapcsolatos szaktudást, a későbbiekben pedig informálják a jelen egyezmény letéteményesét annak bővüléséről.

of the Committee together with comments, if any, from States Parties.

Article 40

Conference of States Parties

1. The States Parties shall meet regularly in a Conference of States Parties in order to consider any matter with regard to the implementation of the present Convention.
2. No later than six months after the entry into force of the present Convention, the Conference of the States Parties shall be convened by the Secretary-General of the United Nations. The subsequent meetings shall be convened by the Secretary-General of the United Nations biennially or upon the decision of the Conference of States Parties.

Article 41

Depositary

The Secretary-General of the United Nations shall be the depositary of the present Convention.

Article 42

Signature

The present Convention shall be open for signature by all States and by regional integration organizations at United Nations Headquarters in New York as of (xxxx).

Article 43

Consent to be bound

The present Convention shall be subject to ratification by signatory States and to formal confirmation by signatory regional integration organizations. It shall be open for accession by any State or regional integration organization which has not signed the Convention.

Article 44

Regional integration organizations

1. “Regional integration organization” shall mean an organization constituted by sovereign States of a given region, to which its Member States have transferred competence in respect of matters governed by this Convention. Such organizations shall declare, in their instruments of formal confirmation or accession, the extent of their competence with respect to matters governed by this Convention. Subsequently, they shall inform the depositary of any substantial modification in the extent of their competence.

2. A „résztvevő Felek” utalás e szervezetekre kompetenciájuk mértékével arányosan vonatkozik.
3. A 45. cikkely 1. bekezdésének, és a 47. cikkely 3. bekezdésének és 4. bekezdésének értelmében a regionális integrációs szervezetek letétbe helyezett okiratai figyelembe nem veendőek.
4. A regionális integrációs szervezetek a Felek konferenciáján a kompetenciájuk szerinti kérdésekben gyakorolhatják szavazati jogukat a jelen egyezményben résztvevő tagállamaik száma szerint. Egy szervezet nem gyakorolhatja szavazati jogát, amennyiben az őt létrehozó tagállamok valamelyike külön kívánja szavazati jogát gyakorolni, és fordítva.

45. cikkely

Hatályba lépés

1. A jelen egyezmény a huszadik okirat letétbehelyezését követő harmincadik napon lép hatályba.
2. Az egyezmény ratifikálását követően csatlakozni kívánó tagállamok vagy regionális integrációs szervezetek saját okiratauk letétbehelyezését követően csatlakozhatnak.

46. cikkely

Kikötések

1. A jelen egyezmény célkitűzéseivel összeegyeztethetetlen kikötések nem engedélyezettek.
2. A kikötéseket bármikor vissza lehet vonni.

47. cikkely

Módosítások

1. Bármely fél javasolhatja a jelen egyezmény módosítását, s módosítási javaslatát benyújthatja az Egyesült Nemzetek Főtitkárának. Az egyesült Nemzetek Főtitkára minden módosítási javaslatot továbbít a résztvevő Feleknek azon kérdéssel egyetemben, hogy kívánnak-e egy konferencia keretében tárgyalni a módosítási javaslatokról. Amennyiben a megkérdezésre legalább a Felek egyharmada igenlő választ ad, a megkérdezést követő legfeljebb négy hónapon belül a főtitkár az Egyesült Nemzetek élgisze alatt köteles összehívni a konferenciát. A konferencián jelen lévő Felek által kétharmados többséggel megszavazott módosítási javaslatot a főtitkár a közgyűlés elé terjeszt, majd az elfogadást követően minden résztvevő félnek továbbít.
2. Bármely, a jelen cikkely 1. bekezdésének értelmében elfogadott módosítás a módosítás elfogadásáról szóló okiratok a kétharmados többség elérésének dátumát

2. References to “States Parties” in the present Convention shall apply to such organizations within the limits of their competence.
3. For the purposes of article 45, paragraph 1, and article 47, paragraphs 2 and 3, any instrument deposited by a regional integration organization shall not be counted.
4. Regional integration organizations, in matters within their competence, may exercise their right to vote in the Conference of States Parties, with a number of votes equal to the number of their member States that are Parties to this Convention. Such an organization shall not exercise its right to vote if any of its member States exercises its right, and vice versa.

Article 45

Entry into force

1. The present Convention shall enter into force on the thirtieth day after the deposit of the twentieth instrument of ratification or accession.
2. For each State or regional integration organization ratifying, formally confirming or acceding to the Convention after the deposit of the twentieth such instrument, the Convention shall enter into force on the thirtieth day after the deposit of its own such instrument.

Article 46

Reservations

1. Reservations incompatible with the object and purpose of the present Convention shall not be permitted.
2. Reservations may be withdrawn at any time.

Article 47

Amendments

1. Any State Party may propose an amendment to the present Convention and submit it to the Secretary-General of the United Nations. The Secretary-General shall communicate any proposed amendments to States Parties, with a request to be notified whether they favour a conference of States Parties for the purpose of considering and deciding upon the proposals. In the event that, within four months from the date of such communication, at least one third of the States Parties favour such a conference, the Secretary-General shall convene the conference under the auspices of the United Nations. Any amendment adopted by a majority of two thirds of the States Parties present and voting shall be submitted by the Secretary-General to the General Assembly for approval and thereafter to all States Parties for acceptance.
2. An amendment adopted and approved in accordance with paragraph 1 of this article shall enter into force on the thirtieth day after the number of instruments of

követő harminc nappal lép életbe. Ezt követően a módosítás minden tagállamban a módosítás elfogadásáról szóló okirat letétét követő harminc nappal lép életbe. Egy módosítás kizárólag azon államokra kötelező érvényű, amelyek azt már elfogadták.

3. Amennyiben a módosítási javaslatot a Felek e cikkely 1. bekezdésének megfelelően, amely kizárólag a harminc-negyedik, a harmincyolcadik, a harminckilencedik és negyvenedik cikkelyre vonatkozik, egyhangúlag elfogadták, a módosítás csupán a Felek kétharmada által történő elfogadást követő harminc nappal lép életbe.

48. cikkely

A szerződés felmondása

Bármely résztvevő fél felbonthatja részvételét az Egyesült Nemzetek Főtitkárához benyújtott írásos nyilatkozatban. A szerződés felmondása egy évvel az után lép hatályba, hogy azt az Egyesült Nemzetek Főtitkára kézhez kapta.

49. cikkely

Akadálymentes formátum

A jelen egyezmény szövegét akadálymentes formában elérhetővé kell tenni.

50. cikkely

Hiteles változatok

A jelen egyezmény arab, kínai, angol, francia, orosz és spanyol változatai egyaránt hitelesek.

acceptance deposited reaches two thirds of the number of States Parties at the date of adoption of the amendment. Thereafter, the amendment shall enter into force for any State Party on the thirtieth day following the deposit of its own instrument of acceptance. An amendment shall be binding only on those States Parties which have accepted it.

3. If so decided by the Conference of States Parties by consensus, an amendment adopted and approved in accordance with paragraph 1 of this article which relates exclusively to articles 34, 38, 39 and 40 shall enter into force for all States Parties on the thirtieth day after the number of instruments of acceptance deposited reaches two thirds of the number of States Parties at the date of adoption of the amendment.

Article 48

Denunciation

A State Party may denounce the present Convention by written notification to the Secretary-General of the United Nations. The denunciation shall become effective one year after the date of receipt of the notification by the Secretary-General.

Article 49

Accessible format

The text of the present Convention shall be made available in accessible format.

Article 50

Authentic texts

The Arabic, Chinese, English, French, Russian and Spanish texts of the present Convention shall be equally authentic.

B. Opcionális jegyzőkönyv-tervezet a Fogyatékossgal Élő Személyek Jogairól szóló Egyezményhez

(A jelen egyezménnyel együttesen elfogadandó)

A jelen jegyzőkönyvben résztvevő Felek a következőkben állapodnak meg:

1. cikkely

1. A jelen jegyzőkönyvben résztvevő fél (a fél) elfogadja, hogy a Bizottság a Fogyatékossgal élő személyek jogaiért (a Bizottság) átvész, és alapos megfontolásnak vet alá valamely személytől, vagy személyek egy csoportjától érkező közlést, amely szerint az adott fél megsérti az egyezmény intézkedéseit.
2. A Bizottság nem veszi át a közlést, amennyiben a szóban forgó állam csupán az egyezményben résztvevő fél, a jelen jegyzőkönyvben nem.

2. cikkely

A Bizottság elfogadhatatlannak nyilvánít egy közlést, amennyiben:

- (a) A közlés anonim;
- (b) A közlés sérti a bejelentési törvényt, vagy nem összeegyeztethető a jelen egyezmény intézkedéseivel;
- (c) Ha a Bizottság már vizsgálta a szóban forgó ügyet, vagy ha az valamely más nemzetközi vizsgálat alá esik;
- (d) Ha a szóban forgó állam jogorvoslati lehetőségeit még nem merítették ki. Mind ez nem érvényes olyan esetekben, amelyekben az országhatárokon belül történő jogorvoslat indokolatlanul hosszúra nyúlik, vagy valószínűtlen a jóvátétel;
- (e) A közlés nyilvánvalóan alaptalan, vagy nem kellően indokolt; vagy ha
- (f) A közlés tárgyául szolgáló tények korábbról származnak, mint ahogy a szóban forgó tagállamban a jelen jegyzőkönyv hatályra emelkedett, ha csak nem e tények a hatálybalépés dátumát követően is folytatódtak.

3. cikkely

A jelen jegyzőkönyv 2. cikkelyében foglalt intézkedések értelmében a Bizottság minden bizalmas közlést a szóban forgó fél tudomására fog hozni. A szóban forgó fél köteles hat hónapon belül írásba foglalt magyarázattal, felvilágosítással szolgálni az ügyről, és a fél által tett esetleges jogorvoslati kísérletről.

B. Draft optional protocol to the Convention on the Rights of Persons with Disabilities

(to be adopted simultaneously with the Convention)

The States Parties to the present Protocol have agreed as follows:

Article 1

1. A State Party to the present Protocol (“State Party”) recognizes the competence of the Committee on the Rights of Persons with Disabilities (“the Committee”) to receive and consider communications from or on behalf of individuals or groups of individuals subject to its jurisdiction who claim to be victims of a violation by that State Party of the provisions of the Convention.
2. No communication shall be received by the Committee if it concerns a State Party to the Convention that is not a party to the present Protocol.

Article 2

The Committee shall consider a communication inadmissible when:

- (a) The communication is anonymous;
- (b) The communication constitutes an abuse of the right of submission of such communications or is incompatible with the provisions of the Convention;
- (c) The same matter has already been examined by the Committee or has been or is being examined under another procedure of international investigation or settlement;
- (d) All available domestic remedies have not been exhausted. This shall not be the rule where the application of the remedies is unreasonably prolonged or unlikely to bring effective relief;
- (e) It is manifestly ill-founded or not sufficiently substantiated; or when
- (f) The facts that are the subject of the communication occurred prior to the entry into force of the present Protocol for the State Party concerned unless those facts continued until that date.

Article 3

Subject to the provisions of article 2 of the present Protocol, the Committee shall bring any communications submitted to it confidentially to the attention of the State Party. Within six months, the receiving State shall submit to the Committee written explanations or statements clarifying the matter and the remedy, if any, that may have been taken by that State.

4. cikkely

1. Egy közlés elfogadását, és annak megalapozottságáról való döntést követően a Bizottság sürgős megfontolás tárgyát képező kérelemmel fordulhat az érintett félhez, amelyben az állítólagos erőszaknak kitett áldozattal vagy áldozatokkal szembeni nem orvosolható károkozás szükség szerinti megelőzésére tett intézkedéseket sürget.
2. Ha a Bizottság e cikkely 1. bekezdésének értelmében cselekszik, az nem jelent a közlemény elfogadhatóságáról, vagy jogalapjáról hozott döntést.

5. cikkely

A Bizottság a jelen jegyzőkönyvvel zárt ülésen veheti össze a közleményt. A közlemény vizsgálatát követően a Bizottság köteles javaslatait és ajánlásait eljuttatni mind a szóban forgó félhez, mind a panaszos félhez.

6. cikkely

1. Amennyiben a Bizottság az egyezményben résztvevő valamely fél által az egyezményben rögzített jogok súlyos, vagy szisztematikus módon történő megsértéséről szerez hitelt érdemlő információt, kötelezi a szóban forgó felet az információk vizsgálata során történő együttműködésre, és az üggyel kapcsolatos értesülések előterjesztésére.
2. A szóban forgó féltől származó értesülések és egyéb hitelt érdemlő információk alapos mérlegelését követően a Bizottság egy vagy több tagját jelölheti ki sürgős jelentési kötelezettséggel hivatalos vizsgálat lefolytatására. Indokolt esetben a vizsgálat a szóban forgó fél beleegyezésével a vizsgálat az állam területére tett látogatást is magában foglalhat.
3. A vizsgálat lezárultát követően a Bizottság köteles annak eredményét, valamint az esetleges javaslatokat és ajánlásokat közölni a szóban forgó féllel.
4. A szóban forgó fél a vizsgálat eredményeinek, valamint a tanácsoknak és javaslatoknak kézhezvételét követően köteles megállapításait benyújtani a Bizottságnak.
5. Az ilyen jellegű vizsgálatokat bizalmasan kezelik, és a szóban forgó fél együttműködését a vizsgálat minden szintjén keresik.

7. cikkely

1. A Bizottság felszólíthatja a szóban forgó felet az Egyezmény 35. cikkelye értelmében készített jelentésben feltüntetni a jelen jegyzőkönyv 6. cikkelyében részletezett esetleges vizsgálat kapcsán hozott intézkedéseket.

Article 4

1. At any time after the receipt of a communication and before a determination on the merits has been reached, the Committee may transmit to the State Party concerned for its urgent consideration a request that the State Party take such interim measures as may be necessary to avoid possible irreparable damage to the victim or victims of the alleged violation.
2. Where the Committee exercises its discretion under paragraph 1 of this article, this does not imply a determination on admissibility or on the merits of the communication.

Article 5

The Committee shall hold closed meetings when examining communications under the present Protocol. After examining a communication, the Committee shall forward its suggestions and recommendations, if any, to the State Party concerned and to the petitioner.

Article 6

1. If the Committee receives reliable information indicating grave or systematic violations by a State Party of rights set forth in the Convention, the Committee shall invite that State Party to cooperate in the examination of the information and to this end submit observations with regard to the information concerned.
2. Taking into account any observations that may have been submitted by the State Party concerned as well as any other reliable information available to it, the Committee may designate one or more of its members to conduct an inquiry and to report urgently to the Committee. Where warranted and with the consent of the State Party, the inquiry may include a visit to its territory.
3. After examining the findings of such an inquiry, the Committee shall transmit these findings to the State Party concerned together with any comments and recommendations.
4. The State Party concerned shall, within six months of receiving the findings, comments and recommendations transmitted by the Committee, submit its observations to the Committee.
5. Such an inquiry shall be conducted confidentially and the cooperation of the State Party shall be sought at all stages of the proceedings.

Article 7

1. The Committee may invite the State Party concerned to include in its report under article 35 of the Convention details of any measures taken in response to an inquiry conducted under article 6 of the present Protocol.

2. A 6. cikkely 4. bekezdésének értelmében a Bizottság hat hónap elteltével felszólíthatja a szóban forgó felet, hogy informálja a vizsgálatra válaszul hozott intézkedésekről.

8. cikkely

A jelen jegyzőkönyv aláírásakor, vagy annak ratifikálásakor bármely résztvevő fél kinyilváníthatja, hogy nem fogadja el a 6. és 7. cikkely értelmében megalakult Bizottság kompetenciáját.

9. cikkely

A jelen jegyzőkönyv letéteményese az Egyesült Nemzetek Főtitkára.

10. cikkely

A jelen jegyzőkönyvet bármely tagállam vagy regionális integrációs szervezet aláírhatja az Egyesült Nemzetek New York-i központjában (xxxx).

11. cikkely

Jelen Jegyzőkönyvet azon államok ratifikálhatják, amelyek előzetesen már aláírták azt, és az Egyezményt vagy ratifikálták, vagy már csatlakoztak hozzá. A Jegyzőkönyv az azt aláíró, azon regionális integrációs szervezetek formális megerősítését feltételezi, amelyek már formálisan megerősítették az Egyezményt, vagy csatlakoztak hozzá. Bármely Állam, vagy regionális integrációs szervezet számára nyitva áll csatlakozásra, amely ratifikálta, formálisan megerősítette az Egyezményt, vagy csatlakozott hozzá, de nem írta még alá a Jegyzőkönyvet.

12. cikkely

1. „Regionális integrációs szervezet”-en olyan szervezetet értünk, amelyet egy adott régió szuverén államai alapítottak, és a régió tagállamai felruházták azt a jelen jegyzőkönyvben tárgyalt kérdéseket illető szaktudással. E szervezetek a csatlakozás aktusa során kötelesek kinyilvánítani, milyen mértékben sajátították el a jelen jegyzőkönyvben foglalt kérdésekkel kapcsolatos szaktudást, a későbbiekben pedig informálják a jelen jegyzőkönyv letéteményesét annak bővüléséről.
2. A „résztvevő Felek” utalás e szervezetekre kompetenciájuk mértékével arányosan vonatkozik.

2. The Committee may, if necessary, after the end of the period of six months referred to in article 6.4, invite the State Party concerned to inform it of the measures taken in response to such an inquiry.

Article 8

Each State Party may, at the time of signature or ratification of the present Protocol or accession thereto, declare that it does not recognize the competence of the Committee provided for in articles 6 and 7.

Article 9

The Secretary-General of the United Nations shall be the depositary of the present Protocol.

Article 10

The present Protocol shall be open for signature by signatory States and regional integration organizations of the Convention at United Nations Headquarters in New York as of (xxxx).

Article 11

The present Protocol shall be subject to ratification by signatory States of this Protocol which have ratified or acceded to the Convention. It shall be subject to formal confirmation by signatory regional integration organizations of this Protocol which have formally confirmed or acceded to the Convention. It shall be open for accession by any State or regional integration organization which has ratified, formally confirmed or acceded to the Convention and which has not signed the Protocol.

Article 12

1. “Regional integration organization” shall mean an organization constituted by sovereign States of a given region, to which its Member States have transferred competence in respect of matters governed by the Convention and this Protocol. Such organizations shall declare, in their instruments of formal confirmation or accession, the extent of their competence with respect to matters governed by the Convention and this Protocol. Subsequently, they shall inform the depositary of any substantial modification in the extent of their competence.
2. References to “States Parties” in the present Protocol shall apply to such organizations within the limits of their competence.

3. A 13. cikkely 1. bekezdésének, és a 15. cikkely 2. és 4. bekezdésének értelmében a regionális integrációs szervezetek letétbe helyezett okiratai figyelembe nem veendőek.
4. A regionális integrációs szervezetek a Felek ülésén a kompetenciájuk szerinti kérdésekben gyakorolhatják szavazati jogukat a jelen egyezményben résztvevő tagállamaik száma szerint. Egy szervezet nem gyakorolhatja szavazati jogát, amennyiben az öt létrehozó tagállamok valamelyike külön kívánja szavazati jogát gyakorolni, és fordítva.

13. cikkely

1. A jelen egyezmény a tizedik okirat letétbehelyezését követő harmincadik napon lép hatályba.
2. A jegyzőkönyv ratifikálását követően csatlakozni kívánó tagállamok vagy regionális integrációs szervezetek saját okirataik letétbehelyezését követően csatlakozhatnak.

14. cikkely

1. A jelen jegyzőkönyv célkitűzéseivel összeegyeztethetetlen kikötések nem engedélyezettek.
2. A kikötéseket bármikor vissza lehet vonni.

15. cikkely

1. Bármely fél javasolhatja a jelen jegyzőkönyv módosítását, s módosítási javaslatát benyújthatja az Egyesült Nemzetek Főtitkárának. Az egyesült Nemzetek Főtitkára minden módosítási javaslatot továbbít a résztvevő Feleknek azon kérdéssel egyetemben, hogy kívánnak-e ülés keretében tárgyalni a módosítási javaslatokról. Amennyiben a megkérdezésre legalább a Felek egyharmada igenlő választ ad, a megkérdezést követő legfeljebb négy hónapon belül a főtitkár az Egyesült Nemzetek égisze alatt köteles összehívni az ülést. Az ülésen jelen lévő Felek által kétharmados többséggel megszavazott módosítási javaslatot a főtitkár a közgyűlés elé terjeszti, majd azt az elfogadást követően minden résztvevő félnek továbbítja.
2. Bármely, a jelen cikkely 1. bekezdésének értelmében elfogadott módosítás a módosítás elfogadásáról szóló okiratok a kétharmados többség elérésének dátumát követő harminc nappal lép életbe. Ezt követően a módosítás minden tagállamban a módosítás elfogadásáról szóló okirat letétét követő harminc nappal lép életbe. Egy módosítás kizárólag azon államokra kötelező érvényű, amelyek azt már elfogadták. Amennyiben a módosítási javaslatot a Felek e cikkely 1. bekezdésének

3. For the purposes of article 13, paragraph 1, and article 15, paragraph 2, any instrument deposited by a regional integration organization shall not be counted.
4. Regional integration organizations, in matters within their competence, may exercise their right to vote in the meeting of States Parties, with a number of votes equal to the number of their member States that are Parties to this Protocol. Such an organization shall not exercise its right to vote if any of its member States exercises its right, and vice versa.

Article 13

1. Subject to the entry into force of the Convention, the present Protocol shall enter into force on the thirtieth day after the deposit of the tenth instrument of ratification or accession.
2. For each State or regional integration organization ratifying, formally confirming or acceding to the Protocol after the deposit of the tenth such instrument, the Protocol shall enter into force on the thirtieth day after the deposit of its own such instrument.

Article 14

1. Reservations incompatible with the object and purpose of the present Protocol shall not be permitted.
2. Reservations may be withdrawn at any time.

Article 15

1. Any State Party may propose an amendment to the present Protocol and submit it to the Secretary-General of the United Nations. The Secretary-General shall communicate any proposed amendments to States Parties, with a request to be notified whether they favour a meeting of States Parties for the purpose of considering and deciding upon the proposals. In the event that, within four months from the date of such communication, at least one third of the States Parties favour such a meeting, the Secretary-General shall convene the meeting under the auspices of the United Nations. Any amendment adopted by a majority of two thirds of the States Parties present and voting shall be submitted by the Secretary-General to the General Assembly for approval and thereafter to all States Parties for acceptance.
2. An amendment adopted and approved in accordance with paragraph 1 of this article shall enter into force on the thirtieth day after the number of instruments of acceptance deposited reaches two thirds of the number of States Parties at the date of adoption of the amendment. Thereafter, the amendment shall enter into force for any State Party on the thirtieth day following the deposit of its own instrument of acceptance. An amend-

megfelelően egyhangúlag elfogadták, a módosítás csupán a Felek kétharmada által történő elfogadást követő harminc nappal lép életbe.

16. cikkely

Bármely résztvevő fél felbonthatja részvételét az Egyesült Nemzetek Főtitkárához benyújtott írásos nyilatkozatban. A szerződés felmondása egy évvel az után lép hatályba, hogy azt az Egyesült Nemzetek Főtitkára kézhez kapta.

17. cikkely

A jelen jegyzőkönyv szövegét akadálymentes formában elérhetővé kell tenni.

18. cikkely

A jelen egyezmény arab, kínai, angol, francia és spanyol változata is hiteles.

A jelen egyezményt kormányuk teljhatalmú megbízottjaként tanúsították, és aláírásukkal hitelesítették.

ment shall be binding only on those States Parties which have accepted it.

Article 16

A State Party may denounce the present Protocol by written notification to the Secretary-General of the United Nations. The denunciation shall become effective one year after the date of receipt of the notification by the Secretary-General.

Article 17

The text of the present Protocol shall be made available in accessible format.

Article 18

The Arabic, Chinese, English, French, Russian and Spanish texts of the present Protocol shall be equally authentic.

In witness thereof the undersigned plenipotentiaries, being duly authorized thereto by their respective Governments, have signed the present Protocol.